

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KAMENICA
NA OBDOBIE 2015 – 2023**

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica na obdobie 2015 - 2023
Územné vymedzenie :	Prešovský kraj, okres Sabinov, obec Kamenica
Dátum schválenia PHSR:	Uznesenie číslo 119/2016 zo dňa 17.5.2016
Dátum vydania Rozhodnutia OÚ Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie o posudzovaní vplyvov na ŽP	5.2.2016 OU-SB-OSZP -2016/0060-014- Št/EIA
Obdobie platnosti:	2015 - 2023
Verzia	1.0

1	ÚVOD.....	5
1.1	Obsah dokumentu.....	5
1.2	Súlady s východiskovými koncepčnými dokumentmi.....	7
2	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI	10
2.1	História Obce.....	10
2.2	Geografická poloha	11
2.3	Prírodné pomery a klíma	12
2.4	Krajinná štruktúra.....	16
3	ANALYTICKÁ ČASŤ	17
3.1	Analýza vnútorného prostredia	17
3.1.1	Demografia.....	17
3.1.2	Bývanie.....	21
3.1.3	Trh práce a nezamestnanosť.....	22
3.1.4	Občianska a technická vybavenosť	25
3.1.4.1	Občianska vybavenosť	25
3.1.4.1.1	Vzdelávanie	25
3.1.4.1.2	Šport, športové zariadenia a voľný čas.....	25
3.1.4.1.3	Zdravotníctvo.....	26
3.1.4.1.4	Sociálne služby	26
3.1.4.1.5	Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky	26
3.1.4.2	Technická infraštruktúra	28
3.1.4.2.1	Cestná sieť a dopravné systémy	28
3.1.4.2.2	Vodné hospodárstvo	29
3.1.4.2.3	Energetické hospodárstvo.....	29
3.1.4.2.4	Telekomunikácie	29
3.1.4.2.5	Odpadové hospodárstvo	30
3.1.4.3	Štandardy minimálnej vybavenosti obce	31
3.1.4.4	Vyhodnotenie dotazníka	32
3.2	Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza	34
3.3	Analýza vonkajšieho prostredia	38
3.4	Identifikácia potrieb, východísk a možných riešení.....	46
4	STRATEGICKÁ ČASŤ.....	50
5	PROGRAMOVÁ ČASŤ	51

5.1	Špecifikácia a popis opatrení.....	53
5.2	Projektové zámery.....	58
5.3	Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami	59
5.4	Merateľné ukazovatele	62
6	REALIZAČNÁ ČASŤ	63
6.1	Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR OBCE, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie	63
6.2	Komunikačná stratégia a koordinácia	63
6.3	Systém monitorovania a hodnotenia	63
6.4	Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2)	65
7	FINANČNÁ ČASŤ.....	66
7.1	Finančný plán	67
8	ZÁVER	69
9	POUŽITÉ ZDROJE	70
10	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	71
	Tabuľka 1. Formulár Ú1 - Harmonogram spracovania.....	6
	Tabuľka 2. Proces spracovania	6
	Tabuľka 3. Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov	9
	Tabuľka 4. Základná charakteristika obce (k 31.12.2015).....	10
	Tabuľka 5. Výmera územia obce v hektároch rok 2015	16
	Tabuľka 6. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia	17
	Tabuľka 7. Pohyb obyvateľstva (2005-2015)	18
	Tabuľka 8. Veková štruktúra obyvateľstva v % rok 2015	19
	Tabuľka 9. Národnostné zloženie obyvateľov obce.....	19
	Tabuľka 10. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania	20
	Tabuľka 11. Byty podľa typu budovy	21
	Tabuľka 12. Miera evidovanej nezamestnanosti (v %).....	22
	Tabuľka 13. Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Sabinov	22
	Tabuľka 14. Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Sabinov	23
	Tabuľka 15. Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci	23
	Tabuľka 16. Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci podľa ekonomickej aktivity	23
	Tabuľka 17. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetvia ekonomickej činnosti - rok 2011	24
	Tabuľka 18. Cesty v katastrálnom území obce	28
	Tabuľka 19. Vybavenosť obce	31

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2015	18
Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2015)	18
Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce	19
Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov	19
Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania	20
Obrázok 1. Mapa Prešovského samosprávneho kraja	11
Obrázok 2. Mapa geomorfologických jednotiek	12
Obrázok 3. Mapa pôdy v okrese Sabinov (Atlas krajiny SR, 2002)	13
Obrázok 4. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR, 2002)	14
Obrázok 5. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi	16

1 ÚVOD

1.1 Obsah dokumentu

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica na obdobie 2015 - 2023 (ďalej len PHSR), strednodobý strategický dokument bol vypracovaný v súlade so zákonom NR SR č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja. Príprava a vypracovanie tohto dokumentu boli koordinované samosprávou obce.

Dokument bol vypracovaný dodávateľom na základe spracovania aktuálnych, relevantných štatistických údajov, na základe výstupov z analytickej časti, SWOT analýzy a identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica navrhuje stratégiu rozvoja obce. Implementáciu dokumentu podporí spolupráca obce so sociálno-ekonomickými partnermi v oblasti regionálneho rozvoja.

Stratégia, vrátane cieľov a priorít, je stanovená s ohľadom na existujúce endogénne a exogénne zdroje a prihliada na reálne možnosti čo najefektívnejšieho využitia a zhodnotenia identifikovaných zdrojov s cieľom rozvoja miestnej ekonomiky, jedného z predpokladov dosiahnutia vyššej kvality života obyvateľov.

Obsah PHSR je definovaný nasledovne:

Analytická časť poskytuje databázu základných informácií, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie. Identifikuje potreby, ktoré sú potrebami a zároveň predpokladmi a príležitosťami pre budúci rozvoj obce, ale poukazuje aj na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie. Analytická časť naznačuje potenciál vo využívaní endogénnych a exogénnych zdrojov, ich limitov a rozvoja, analytická časť zároveň definuje podmienky udržateľného rozvoja obce.

Strategická časť definuje stratégiu rozvoja obce pričom zohľadňuje jeho vnútorné špecifiká a stanovuje víziu, prioritné oblasti, ako aj globálne a špecifické ciele. Rozvojové ciele budú dosahované pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia obce.

Programová časť obsahuje v rámci jednotlivých prioritných oblastí a stanovených cieľov zoznam a popis opatrení a aktivít nevyhnutných na zabezpečenie realizácie PHSR. Obsahuje zároveň návrh predpokladaných projektových zámerov a súbor merateľných ukazovateľov, v niektorých podkapitolách uvádza konkrétne výstupy, výsledky a očakávaný dopad.

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie a koordinácie počas implementácie dokumentu, popisuje partnerstvo, systém monitorovania a hodnotenia s ustanovením merateľných ukazovateľov, navrhuje akčný plán pre vybrané aktivity s udaním vecnej a časovej realizácie a s udaním predpokladaných zdrojov financovania.

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie, plánované finančné alokácie na jednotlivé opatrenia a aktivity, termín ich realizácie a predpokladané zdroje financovania jednotlivých aktivít v rámci implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

PHSR obce je otvorený strategický dokument. Bol spracovávaný v priebehu rokov 2015 a 2016.

Tabuľka 1. Formulár Ú1 - Harmonogram spracovania

	2015	2016			
Termín	XII	I.	II.	III.	IV.
Prípravná fáza					
Analytická časť					
Strategická časť					
Programová časť					
Realizačná časť					
Finančná časť					
Finalizácia, schvaľovanie, SEA					

Tabuľka 2. Proces spracovania

Zapojenie aktérov regionálneho rozvoja	<ul style="list-style-type: none"> - externou spoločnosťou - v spolupráci: <ul style="list-style-type: none"> o s externými odborníkmi o so starostom obce o so zamestnancami obce - konzultovaný: <ul style="list-style-type: none"> o s poslancami OZ - možnosť pripomienkovania: <ul style="list-style-type: none"> o dotknutými subjektmi o verejnosťou
Zapojenie verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> - prostredníctvom online dotazníkového prieskumu na webovej stránke obce, - možnosťou konzultácií na OÚ - možnosťou konzultácií s externou spoločnosťou/ externými odborníkmi
Zohľadnenie názorov verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zapracovanie výstupov z dotazníkového prieskumu do pripravovaného dokumentu

Publicita	<ul style="list-style-type: none">- informácie zverejňované na webovej stránke- informácie zverejňované na úradnej tabuli- informácie poskytované na zasadnutiach komisií OZ
Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none">- z rozpočtu obce

1.2 Súlad s východiskovými koncepčnými dokumentmi

Obec Kamenica plánuje dosiahnuť stanovené globálne a špecifické ciele prostredníctvom cielených tematických intervencií do vymedzeného územia. Obec plánuje v období rokov 2015 – 2023 komplementárne nadviazať na ďalšie koncepcie, plány, stratégie a programy na regionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni, ktoré integráciou s rozvojovým dokumentom môžu transparentnou implementáciou prispieť k rastu konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky a k zvyšovaniu kvality života obyvateľov obce. Pridanou hodnotou bude vygenerovanie synergického efektu.

Východiskovým dokumentom na národnej úrovni, o ktorý sa PHSR obce opiera, s rešpektovaním jeho vízie a strategického cieľa, je Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Na regionálnej úrovni sú to strategické dokumenty Prešovského samosprávneho kraja a na miestnej úrovni dokumenty schválené obecným zastupiteľstvom. Dôležitú úlohu zohráva aj dokument regionálneho významu stratégia CLLD, pripravená na úrovni dobrovoľného partnerstva obcí - Miestnej akčnej skupiny - spojených spoločným záujmom, teda zvyšovaním výkonnosti regiónu.

Svojím tematickým zameraním bude PHSR v nadväznosti a doplnkovosti s nasledujúcimi aktuálnymi / pripravovanými dokumentmi:

miestna úroveň:

- Stratégia CLLD
- Územný plán obce
- Komunitný plán sociálnych služieb na obdobie rokov 2011 – 2016
- Lokálna stratégia komplexného prístupu

Úroveň PSK

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na obdobie 2008-2015, sprac. 2008, aktualizovaná verzia sprac. 2010
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok 2011
- Program rozvoja vidieka PSK, 2015
- Rozvojová stratégia PSK pre cestovný ruch, 2009

- Stratégia PSK pre podporu a rozvoj podnikania, 2009
- Analytická štúdia efektívnosti pri využívaní energií v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK, rozpracované 2015
- Program energetického manažmentu PSK, rozpracované 2015
- Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu PSK, Prešov, 2014
- Generel dopravnej infraštruktúry, rozpracované 2015
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok sprac. 2011
- Koncepcia rozvoja informačného systému PSK, 2009
- Stratégia rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, 2014
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 – 2015, sprac. 2013
- Regionálna integrovaná územná stratégia PSK, rozpracované 2015
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania na území PSK na obdobie 2013 – 2015
- Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh, 2015

národná úroveň

- Partnerská dohoda SR 2014-2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Program stability Slovenskej republiky na roky 2012 až 2015
- Operačné programy SR financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016
- Národný strategický plán rozvoja vidieka pre programové obdobie 2007 – 2013
- Program rozvoja vidieka 2014-2020
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 - 2015
- Koncepcia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015
- Národný strategický plán rybného hospodárstva SR 2007 - 2013
- Operačné programy SR na programové obdobie 2007 – 2013
- Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
- Zákon NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015
- Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov

nadnárodná úroveň

- Stratégia Európa 2020
- Programy medziregionálnej spolupráce INTERREG - Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2014-2020

Implementáciou schválených nenávratných finančných príspevkov, teda efektívnymi investíciami - realizáciou aktivít v oblastiach stanovených v súlade s cieľmi Slovenskej republiky a rešpektujúcich ciele EÚ v katastri obce, získaných v rámci výziev vyhlásených jednotlivými SO/RO, podporia prijímatelia výkonnosť miestnej ekonomiky s predpokladaným pozitívnym dopadom na vyššiu kvalitu života obyvateľov obce.

Tabuľka 3. Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov

Operačný program	Riadiaci orgán
Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR
Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR
Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR
Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR
Rozvoj vidieka	MPaRV SR
Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVaŠ SR
Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR
Technická pomoc (TP)	ÚV SR
Európska územná spolupráca: <u>Program cezhraničnej spolupráce:</u> Poľsko – Slovenská spolupráca ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014 – 2020	MPaRV SR
<u>Program nadnárodnej spolupráce</u> Stratégia Európa ETC Dunaj	ÚV SR
<u>Programy medziregionálnej spolupráce</u> <u>INTERREG</u> <u>ESPON</u> <u>URBACT</u>	MH SR MDVRR SR MDVRR SR

2 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI

Tabuľka 4. Základná charakteristika obce (k 31.12.2015)

Kód obce	524611
Názov okresu	Sabinov
Názov kraja	Prešovský samosprávny kraj PSK
Štatút obce	obce
PSČ	082 71
Telefónne smerové číslo	+421 51
Prvá písomná zmienka o obce (rok)	1248
Celková výmera územia obce [ha]	2130 ha
Počet obyvateľov	1816
Hustota obyvateľstva na km ²	85,26

2.1 História Obce

Prvá hodnoverná písomná zmienka pochádza z roku 1270, keď uhorský kráľ Štefan V., syn Bela IV., daroval územie za Červenickou bránou, teda územie za zásekmi, ako aj roľnícke osady Kamenicu a Pusté Pole, synom Detricha a ich spoločníkom synom Mikuláša. Roku 1275 donáciu potvrdil aj kráľ Ladislav IV. a roku 1287 ju opätovne potvrdila jágerská kapitula. Doposiaľ úplne prvá zmienka o obci Kamenica sa však nachádza v listine z roku 1248, teda po prvom tatárskom vpáde. Listina je ale podľa historikov považovaná za falzum spred roku 1288. Pravdou však je, že hradný vrch Kamenica bol útočiskom pred Tatármi. V 13. storočí sa obec spomína pod názvami Torkueley, Thorkw, Torkow. Posunúť slovanské osídlenie Kamenice až do 9. storočia by mohlo slovanské pohrebisko lokalizované na území katastra obce, pochádzajúce pravdepodobne z 10. -12. storočia.

Administratívne bolo územie obce bolo spravované panstvom hradu Šariš. Postupne však v druhej polovici 13. storočia sa obec darovaním majetkov samotným kráľom vojakom, ktorí sa zúčastnili v bojoch proti Tatárom, dostala spod nadvlády Šarišského hradu aj tým, že sa vytvárali nové rozsiahle panstvá. Hranice medzi toryským a kamenickým panstvom boli potvrdené dohodou medzi držiteľmi oboch panstiev v roku 1287 pred jágerskou kapitulou a znovu potvrdené v roku 1290 spišskou kapitulou.

Šľachtické rody si často toto územie bohaté na zver navzájom vymieňali a predávali. V roku 1296 dostali kamenické panstvo synovia Rikolfa I., spišského župana. Kamenické panstvo sa stalo ich dedičným majetkom. Bolo rozsiahle, ale najväčší rozmach zaznamenalo koncom 13. storočia a v prvej polovici 14. storočia, keď jeho majetky vlastnil Rikolf II., jeho bratia a ich potomkovia. Roku 1325 dostal právo meča. Výpravou do Poľska získal ďalšie donácie a v tom čase mu patrilo 26 dedín.

V 16. storočí bol významným kamenickým pánom Mikuláš Tarczay. Roku 1519 sa stal šarišským županom a kráľovským komorníkom. Po vymretí tarczayovského rodu Kamenický hrad pochádzajúci z 13. storočia, stojaci na vápencovom brale (zničený v roku 1556 vojskami Forgáča), ako aj kamenické panstvo s jeho majetkami dostala od kráľa rodina Dessewffyovcov zo Slavónie. Po nich vlastnili kamenické majetky Giletffyovi a neskôr Tahyovci. Nikto z nich však už kamenický hrad nedal opraviť. V roku 1816 boli zbúrané ešte stojace hradné múry a kamene z nich použili na stavbu liehovaru v susednej Lúčke.

Hrad, ako aj pôvodný kamenický kostol, bol postavený z kameňa v gotickom slohu, ktorý dal postaviť uhorský kráľ Štefan V. ako lovecký hrad začiatkom druhej polovice 13. storočia. Okrem loveckej funkcie mal aj strážnu funkciu. Skladal sa z horného hradu a predhradia. V areáli horného hradu bola hranatá útočištná alebo pozorovacia veža a obytný palác. Predhradie bolo oddelené prirodzeným horským sedlom. Zo severnej časti bol hrad chránený valom a priekopou, ktorá sa v čase dažďa naplnila vodou. Začiatkom 16. storočia bol hrad prestavaný na renesančnú pevnosť (zdroj: www.kamenica.sk).

2.2 Geografická poloha

V rámci územno – správneho členenia patrí obec Kamenica k 665 obciam Prešovského samosprávneho kraja, je jednou zo 43 obcí okresu Sabinov. Obec sa nachádza v jeho severozápadnej časti, na hranici okresu Sabinov a okresu Stará Ľubovňa.

Najnižší bod územia obce sa nachádza v nadmorskej výške 422 m n.m. a najvyšší bod územia vo výške 1128 m n.m. Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 483 m.

Obrázok 1. Mapa Prešovského samosprávneho kraja

Katastrálne územie obce priamo susedí s katastrálnymi územiami obcí:

- a) na západe obec: Krivany
- b) na juhu mesto: Lipany
- c) na východe obce: Milpoš, Lúčka, Hanigove
- d) na severe obce: Livovská Huta, Kyjov, Pusté Pole

2.3 Prírodné pomery a klíma

GEOMORFOLOGIA

Z hľadiska geomorfologického členenia sa okres Sabinov nachádza v provincii Západné Karpaty, subprovincii Vonkajšie západné Karpaty, patrí do Podhôľno - magurskej oblasti a do oblasti Východných Beskýd. Územie patrí do viacerých častí, a to: Spišsko-šarišského medzihoria, Čergova, Levočských vrchov, Bachurne a Šarišskej vrchoviny.

Katastrálne územie obce Kamenica sa rozprestiera v Spišsko-šarišskom medzihorí medzi pohoriami Čergov (na východe) a Levočskými vrchmi (na západe).

Obrázok 2. Mapa geomorfologických jednotiek

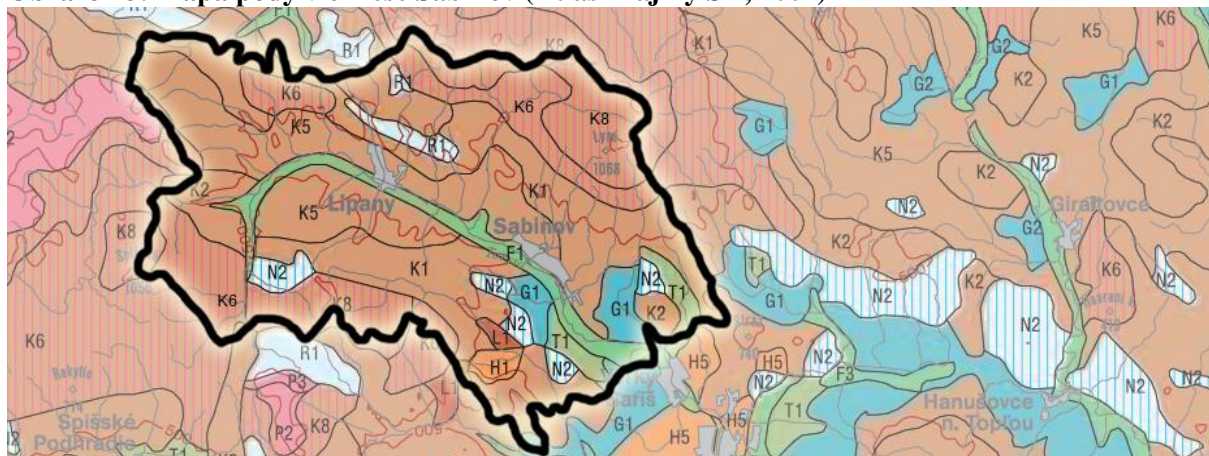

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

PÔDNE POMERY

Obrázok 3. Mapa pôdy v okrese Sabinov (Atlas krajiny SR, 2002)

F1	<i>fluvizeme kultizemné</i>	K8	<i>kambizeme podzolové</i>
H1	<i>hnedozeme kultizemné</i>	L1	<i>luvizeme modálne, kultizemné a pseudoglejové</i>
G1	<i>pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé</i>	L4	<i>luvizeme pseudoglejové,</i>
K1	<i>kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé</i>	N2	<i>pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové</i>
K2	<i>kambizeme modálne a kultizemné nasýtené</i>	P1	<i>podzoly modálne</i>
K5	<i>kambizeme pseudoglejové nasýtené</i>	R1	<i>rendziny a kambizeme rendzinové,</i>
K6	<i>kambizeme modálne kyslé</i>	T1	<i>čiernice kultizemné</i>

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Z predchádzajúceho obrázku: Mapa pôdy v okrese Sabinov vyplýva, že v okrese Sabinov z hľadiska pôdných typov prevládajú najmä kambizeme (modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, modálne a kultizemné nasýtené, pseudoglejové nasýtené, modálne kyslé, podzolové). Na území sú taktiež zastúpené andozeme, pseudogleje, fluvizeme, hnedozeme, luvizeme, pararendziny, podzoly, rendziny a čiernice.

VODSTVO

Povrchové vody

Najväčšou a najvýznamnejšou riekou okresu Sabinov je rieka Torysa, ktorá je jedným z dôležitých prítokov rieky Hornád. Prameň rieky sa nachádza neďaleko obce Torisky v Levočských vrchoch v nadmorskej výške 1080 m n.m. Svojou dĺžkou 129 kilometrov je dvanástou najdlhšou riekou Slovenska a odvodňuje povodie veľké 1349 km². Najvýznamnejším prítokom je rieka Sekčov (ľavostranný). Významnejšími prítokmi rieky Torysa sú Kučmanovský potok, Lutinka, Dzikov, Delňa, ale aj ďalšie.

Katastrálnym územím obce preteká Lipiansky potok, s pramennou oblasťou na území okresu Stará Ľubovňa, ľavostranný prítok rieky Torysa. Nad obcou preteká bradlovým pásmom s osamelými bradlovými tvrdošmi. Na jeho hornom toku je niekedy nazývaný Sokolím potokom. Beskydský potok prameni v Spišsko – šarišskom medzihorí, v podcelku Ľubotínskej pahorkatiny je pravostranný prítok Lipianskeho potoka. Potok Lúčanka je taktiež ľavostranný prítok rieky Torysa, preteká miestnou časťou Lúčka- Potoky.

KLIMATICKÉ POMERY

Územie okresu patrí do viacerých klimatických okrskov (teplého, mierne teplého a mierne chladného). V rámci okresu prevládajú mierne teplé okrsky. Vyššie polohy okresu radíme do mierne chladného klimatického okrsku.

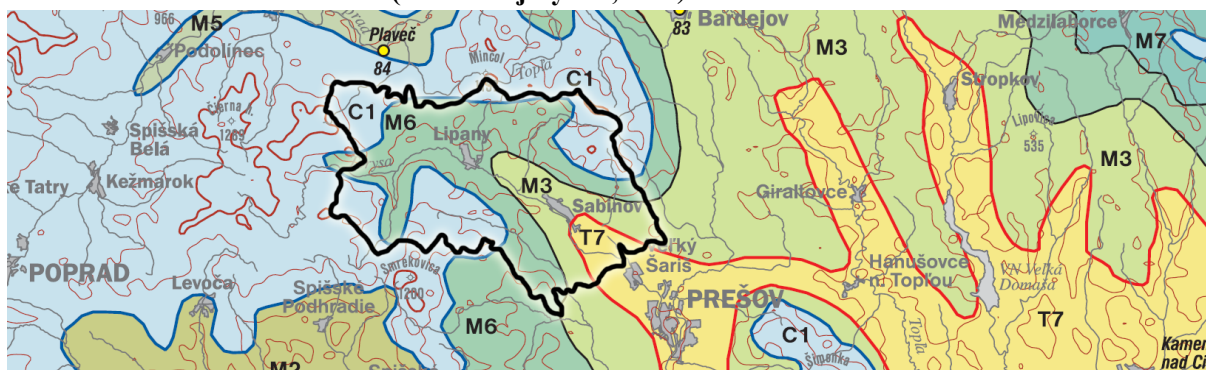
T7- teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou

M3- mierne teplý, mierne vlhký, pohorkatinový až vrchovinový (okolo 500 m n.m.)

M6- mierne teplý, vlhký, vrchovinový

C1- mierne chladný

Obrázok 4. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR,2002)

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Ochrana prírody

V okrese Sabinov sa nachádzajú európsky chránené územia, národné prírodné rezervácie, prírodné rezervácie, prírodné pamiatky, prírodné rezervácie, ale aj chránené vtáacie územia. Na území okresu sa nachádzajú 2 chránené vtáacie územia, a to: Chránené vtáacie územie Levočské vrchy a Chránené vtáacie územie Čergov. Ochranu najcennejších častí území zastrešuje základný legislatívny dokument, účinný od 1. januára 2003 – zákon NR SR č. 543/2003 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. V katastrálnom území obce Kamenica sa nachádzajú nasledujúce chránené územia.

Chránené vtáčie územie Čergov

V severnej časti okresu, patrí katastrálne územie siedmich obcí do CHVU Čergov, ktorého celková rozloha je 35 849,71ha. Územie zasahuje do okresov Bardejov, Prešov, Sabinov a Stará Ľubovňa. Chránené územie je vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov: sovy dlhochvostej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, jariabka hôrneho, penice jarabej, d'atľa bielochrbtého, d'atľa čierneho, chriašťa poľného, žlny sivej, kuvika vrabčieho, d'atľa trojprstého, kuvika kapcavého, lelka lesného, orla krikl'avého, rybárika riečného, včelára lesného, bociana čierneho, tetra hŕňniaka, orla skalného, muchára sivého, prhl'aviara čiernohlavého, krutihlava hnedého, žltouchvosta lesného a prepelice poľnej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. (Zdroj: Vyhláška MŽP SR. č. 28/2011)

Národná prírodná rezervácia Čergovský Minčol

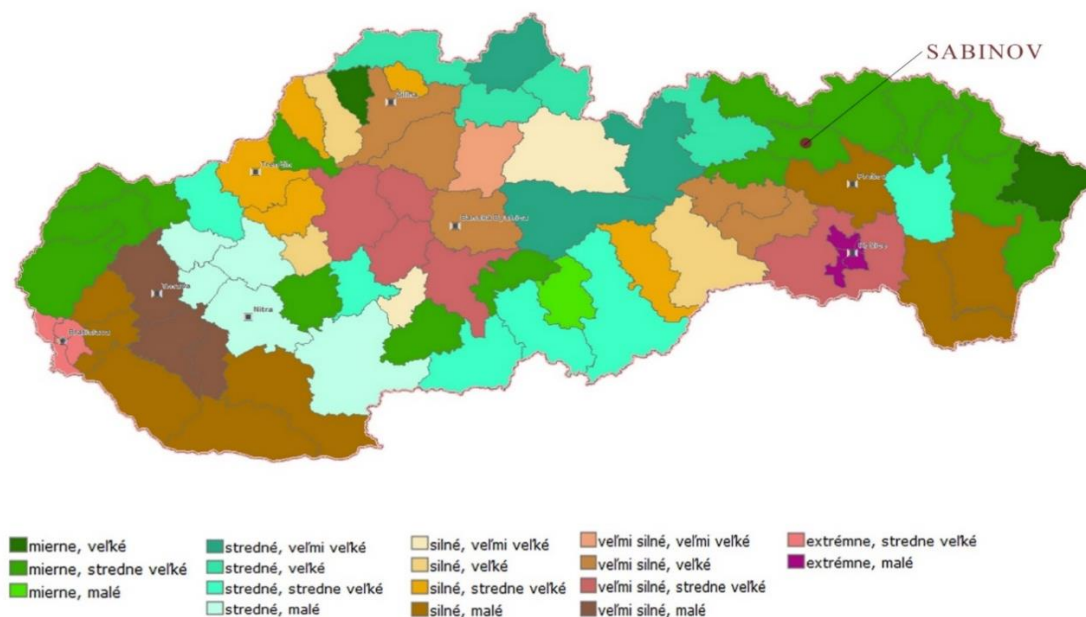
Do severnej časti katastrálneho územia zasahuje chránené územie Čergovský Minčol s 5. stupňom ochrany a 100 m ochranným pásom a s 3. stupňom ochrany okolo rezervácie. NPR zasahuje do troch katastrálnych území a troch okresov: okres Bardejov – Livovská Huta, okres Sabinov – Kamenica a okres Stará Ľubovňa – obec Kyjov. Rezervácia bola vyhlásená na ochranu typickej horskej karpatskej kveteny so zastúpením východokarpatských prvkov a lesných spoločenstiev najvyšších polôh Čergova. NPR je v správe Štátnej ochrany prírody – regionálna správa Prešov. NPR je aj súčasťou európskej siete NATURA 2000. Cieľom ochrany ÚEV Čergovský Minčol je dosiahnuť, aby sa stav európsky významných druhov a biotopov nachádzajúcich sa na území nezhoršoval.

Prírodná pamiatka Bradlové pásmo

Bradlové pásmo je súborným názvom pre jurské satelitné výbežky. Prírodná pamiatka sa nachádza medzi obcami Kamenica a Kyjov. Je chránená 4. stupňom územnej ochrany a 60 m ochranným pásom po obvode prírodnej pamiatky s 3. stupňom ochrany. Na území sa nachádzajú zaujímavé skalnaté útvary – bradlá vysokej krajinárskej hodnoty. Najvýraznejším je hradný vrch, na ktorom sa nachádzajú ruiny Kamenického hradu. Pásmo tvoria aj výbežky Zadné skálie, Predné skálie, Balentova skálka. Na území je zaznamenaný výskyt vzácnych druhov živočíchov - užovka hladká (*Coronella austriaca*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), syseľ pasienkový (*Citellus citellus*).

Obrázok 5. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi

2.4 Krajinná štruktúra

Katastrálne územie obce má rozlohu celkovo 2130,76 hektárov. Poľnohospodárska pôda sa rozprestiera na 1098,13 hektároch a nepoľnohospodárska pôda na 1032,62 hektároch.

Poľnohospodárska pôda je najviac zastúpená trvalými trávnatými porastmi – 885,55 ha a ornou pôdou – 182,59 ha. Menšími rozlohami sú zastúpené záhrady - 28,82 hektára a ovocné sady 1,18 hektára.

Nepoľnohospodárska pôda je zastúpená prevažne lesnými pozemkami - 885,55 ha. Zastavaná plocha a nádvorcia zaberajú 80,79 ha, ostatné plochy 50,64 ha a vodná plocha len 18,40 ha.

Tabuľka 5. Výmera územia obce v hektároch rok 2015

Celková výmera územia obce	spolu	2130,76
Poľnohospodárska pôda	spolu	1098,13
	orná pôda	182,59
	záhrada	28,82
	ovocný sad	1,18
	trvalý trávny porast	885,55
Nepoľnohospodárska pôda	spolu	1032,62
	lesný pozemok	882,79
	vodná plocha	18,40
	zastavaná plocha a nádvorie	80,79
	ostatná plocha	50,64

Zdroj: ŠÚ SR

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Analýza vnútorného prostredia

Najmä na základe kvantitatívnych a kvalitatívnych dát získaných z overených zdrojov popisuje a hodnotí vnútorné prostredie analytická časť. Táto časť rešpektuje skúsenosti expertov zaoberajúcich sa jednotlivými riešenými oblasťami.

Analýzou vnútorného prostredia sa spracovatelia snažili dospieť k príčinám nepriaznivého stavu v jednotlivých sektoroch miestnej ekonomiky, resp. vo vybraných oblastiach.

Časť Analýza vnútorného prostredia a jej výstupy - samotná analýza prostredia, SWOT analýza prioritných oblastí a najmä identifikácia potrieb, možností a príležitostí - slúžia pre všetky časti strategického dokumentu ako podklad pre tvorbu a stanovenie rozvojovej stratégie.

Najčastejšie príčiny nepriaznivého stavu súvisia s nedostatočným potenciálom ľudských zdrojov, nevyužívaním správnych metód, či postupov pri riadení, nedostatkom informácií a dát, ale aj s nedostatočnou analýzou vnútorného a vonkajšieho prostredia a ich možnej synergie, ako podkladov ku správne posúdeniu a rozhodnutiu. Zmapovať a spracovať najmä tie skupiny dát, ktoré tieto príčiny pomôžu identifikovať, je preto veľmi dôležité.

Výstupy z internej a externej analýzy tvoria východisko pre správne nastavenie a umiestnenie tematických a územných investícií, teda aj správne nastavenie rozvojovej stratégie pre obec.

3.1.1 DEMOGRAFIA

Vývoj počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva

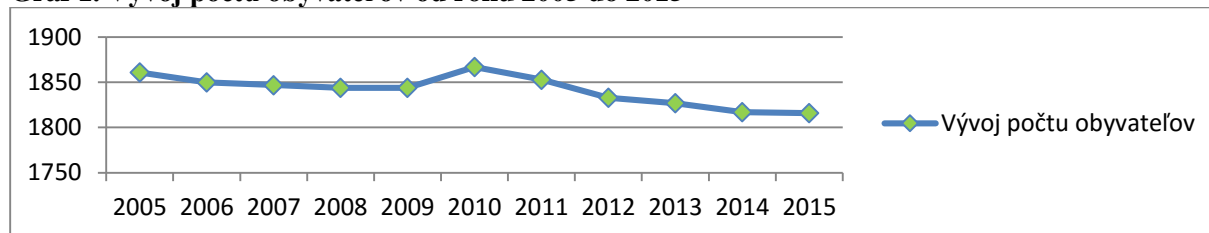
Tabuľka 6. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia

Rok	Muži	Ženy	Spolu
2005	953	908	1861
2006	947	903	1850
2007	944	903	1847
2008	943	901	1844
2009	946	898	1844
2010	954	913	1867
2011	946	907	1853
2012	935	898	1833
2013	935	892	1827
2014	928	889	1817
2015	927	889	1816

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2015

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

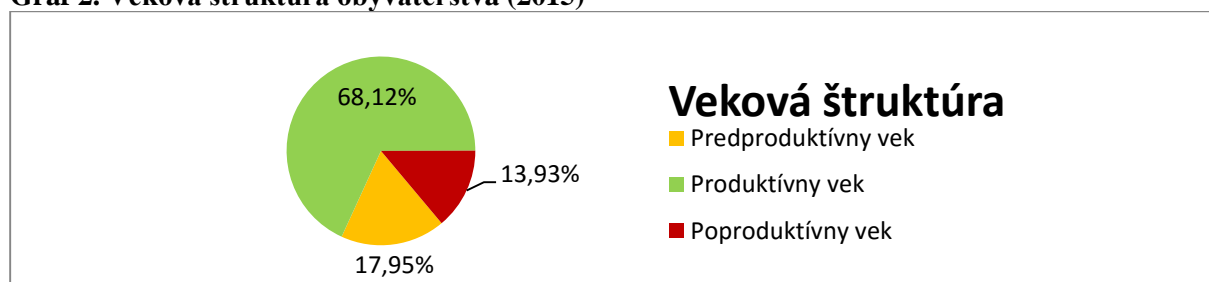
Vývoj počtu obyvateľov v obci má za sledované obdobie mierne klesajúcu tendenciu. V sledovanom období bol najvyšší pokles trvale žijúceho obyvateľstva zaznamenaný v roku 2012, a to pokles o 20 obyvateľov. Naopak najvyšší prírastok bol zaznamenaný v roku 2010, bol to celkový prírastok na úrovni 23.

Tabuľka 7. Pohyb obyvateľstva (2005-2015)

Ukazovateľ	Počet v rokoch										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Natalita	24	26	26	22	24	25	23	22	19	17	24
Mortalita	16	19	17	18	15	11	26	16	25	20	23
Prist'ahovaní	12	6	9	6	13	21	21	7	21	20	18
Vysťahovaní	27	24	21	13	22	12	16	33	21	27	20
Celkový prírastok	-7	-11	-3	-3	0	23	2	-20	-6	-10	-1

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2015)

Ukazovateľ	Počet	%
Predproduktívny vek (14 a menej rokov)	326	17,95
Produktívny vek (15-64 rokov)	1237	68,12
Poproduktívny vek (65 rokov a viac)	253	13,93

Zdroj: ŠÚ SR

Z hľadiska vekovej štruktúry najpočetnejšiu skupinu obyvateľov obce Kamenica tvoria obyvatelia v produktívnom veku (od 15 do 64 rokov). Zastúpením 68,12% sa táto skupina najviac približuje k priemeru PSK.

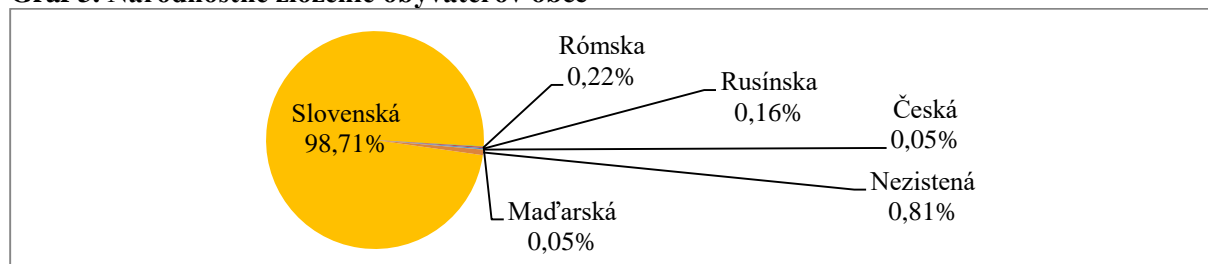

Tabuľka 8. Veková štruktúra obyvateľstva v % rok 2015

Ukazovateľ	Obec	Okres Sabinov	Prešovský kraj	Slovenská republika
Predproduktívny	17,95	21,91	17,87	15,33
Produktívny vek	68,12	67,11	69,60	70,22
Poproduktívny vek	13,93	10,98	12,53	14,45

Zdroj: ŠÚ SR, ku 31.12.2015

Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

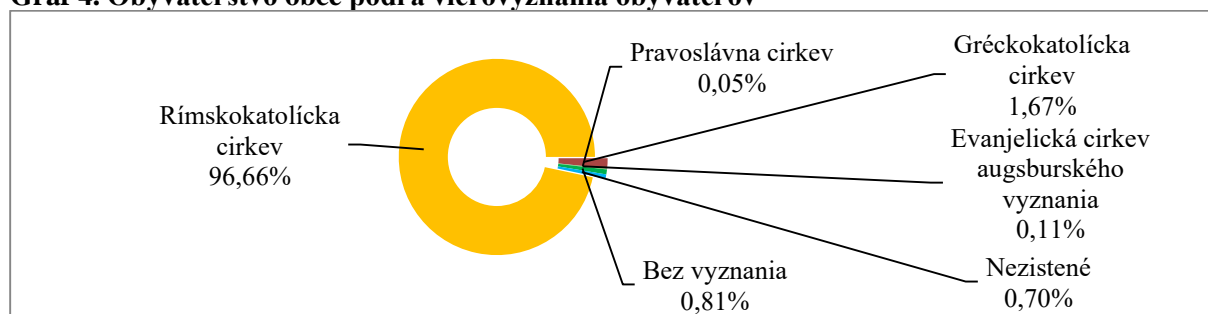
Pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 sa hlásilo takmer 99% obyvateľov k slovenskej národnosti. Menšími percentami bola zastúpená aj maďarská, rómska, rusínska a česká národnosť. U 15 obyvateľov sa nepodarilo zistiť národnosť.

Tabuľka 9. Národnostné zloženie obyvateľov obce

Národnosť	SODB 2011	
	počet obyv.	%
Slovenská	1 830	98,71
Maďarská	1	0,05
Rómska	4	0,22
Rusínska	3	0,16
Česká	1	0,05
Nezistená	15	0,81
Spolu	1 854	100,00

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov

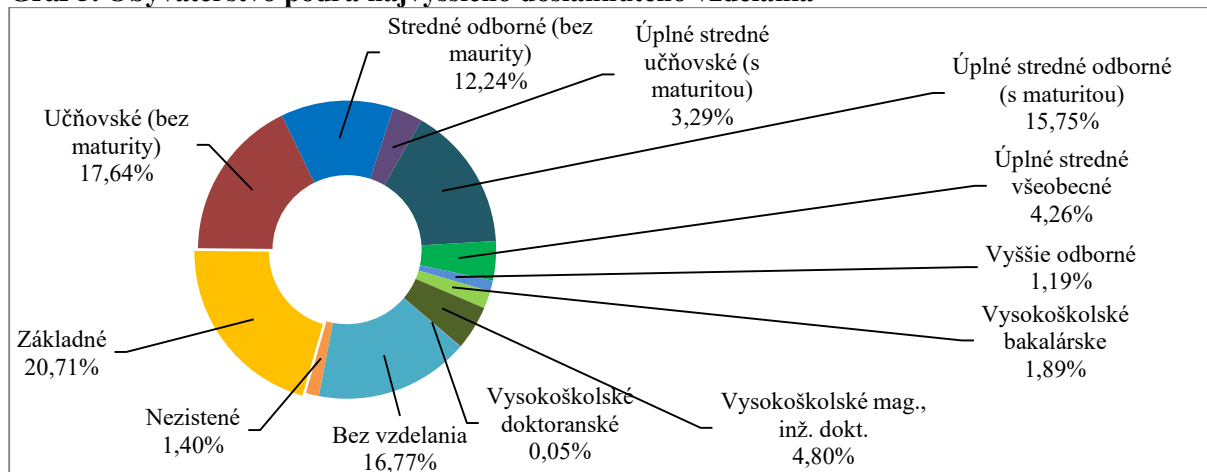

Náboženské vyznanie	SODB 2011	
	Počet obyv.	%
Rímskokatolícka cirkev	1 792	96,66
Gréckokatolícka cirkev	31	1,67
Pravoslávna cirkev	1	0,05
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	0,11
Bez vyznania	15	0,81
Nezistené	13	0,70
Spolu	1 854	100,00

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

V obci dominuje rímskokatolícke vierovyznanie. Pri sčítaní obyvateľov domov a bytov sa k rímskokatolíckemu vyznaniu hlásilo 96,66 % z celkového počtu obyvateľov.

Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Tabuľka 10. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Obyvateľstvo obce podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania				
		muži	ženy	Spolu
Základné		138	246	384
Učňovské (bez maturity)		223	104	327
Stredné odborné (bez maturity)		149	78	227
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		33	28	61
Úplné stredné odborné (s maturitou)		136	156	292
Úplné stredné všeobecné		22	57	79
Vyššie odborné vzdelanie		8	14	22
Vysokoškolské bakalárske		10	25	35
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		39	50	89
Vysokoškolské doktorandské		0	1	1
Vysokoškolské spolu		49	76	125
Študijný odbor	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	14	10	24
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac.kože,dreva, plastov, v.hud. nástrojov, archit., staveb. ,dopr.,pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	3	1	4
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	6	2	8
	zdravotníctvo	5	5	10
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof.,ekon.,polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š.,učeb.odb.)	8	20	28

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica
na obdobie 2015 - 2023**

spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	6	36	42
vedy a náuky o kultúre a umení	2	0	2
vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	3	0	3
nezistený	2	2	4
Bez školského vzdelania	175	136	311
Nezistené	16	10	26
Spolu	949	905	1 854

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

3.1.2 BÝVANIE

Z výsledkov sčítania obyvateľov domov a bytov, ktoré bolo realizované v roku 2011 vyplýva, že v obci je zástavba realizovaná len prostredníctvom budov s jednou bytovou jednotkou, teda rodinnými domami. Ku dátumu sčítania ich bolo v obci 522, pritom 73 z nich bolo neobývaných a 3 nezistené.

Tabuľka 11. Byty podľa typu budovy

SODB 2011	Byty v bytových budovách	Byty v budovách s jedným bytom	Byty v budovách s dvoma bytmi	Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi
<i>Byty (Spolu)</i>	522	522	0	0
<i>Obývané byty</i>	446	446	0	0
<i>Neobývané byty</i>	73	73	0	0
<i>Nezistené</i>	3	3	0	0

Zdroj: SODB 2011

3.1.3 TRH PRÁCE A NEZAMESTNANOSŤ

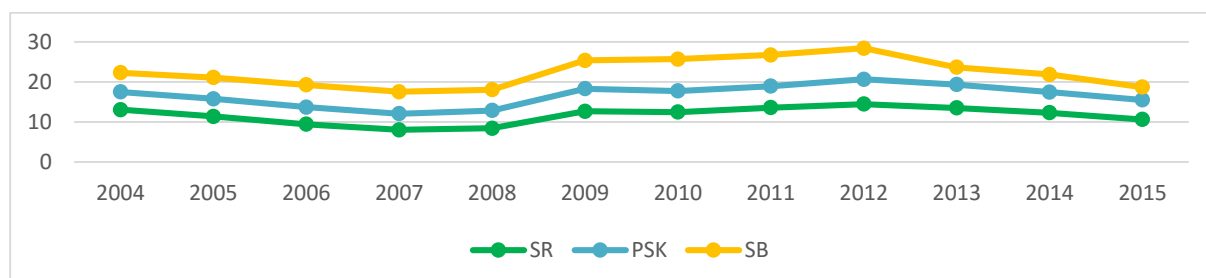
Okres Sabinov patrí z dlhodobého hľadiska v rámci Prešovského kraja ku okresom s najvyššou evidovanou mierou nezamestnanosti. V okrese Sabinov výška miery evidovanej nezamestnanosti dosiahla v roku 2015 hodnotu 18,69 %, čím sa umiestnil na 11 mieste v rebríčku od najvyššej po najnižšiu výšku miery evidovanej nezamestnanosti spomedzi všetkých okresov PSK. Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti v rámci kraja bola zaznamenaná len v okresoch Svidník – 19,38% a v okrese Kežmarok – 23,44%.

Z dôvodu vysokej nezamestnanosti bol okres zaradený k najmenej rozvinutým okresom Slovenska. (Zákon 336/2015 Z.z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Tabuľka 12. Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)

Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (SR, PSK, Okres Sabinov)												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SR	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29	10,63
PSK	17,50	15,77	13,68	12,05	12,86	18,29	17,75	18,95	20,66	19,35	17,45	15,50
SB	22,33	21,11	19,25	17,55	18,07	25,40	25,71	26,75	28,44	23,68	21,86	18,69

Zdroj: ŠÚ SR

Zdroj: ŠÚ SR

Najvyššia miera evidovanej nezamestnanosti v okrese bola zaznamenaná v rámci sledovaného obdobia v roku 2012, kedy bola evidovaná miera nezamestnanosti na úrovni 28,44%.

Ku koncu roka 2015 bola nezamestnanosť na úrovni 18,69%, čo je o necelých 8% viac ako je priemer SR (10,63%), a o viac než 3% viac než je priemer PSK (15,50%).

Tabuľka 13. Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Sabinov

Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese - roku 2015					
Vek uchádzačov	15-24	25-34	35-49	50 a viac	Spolu
Počet	1176	1536	2035	1197	5944
%	19,78	25,84	34,24	20,14	100,00

Zdroj: ŠÚ SR

V okrese bolo ku koncu roka 2015 evidovaných celkovo 5944 uchádzačov o zamestnanie. Najpočetnejšou skupinou uchádzačov o zamestnanie boli uchádzači vo veku od 35 do 49 rokov, celkovo 2035 uchádzačov (34,24%).

Tabuľka 14. Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Sabinov

Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese - rok 2015				
	So zdravotným postihnutím	Absolventi	Mladiství	Dlhodobó nezamestnaní
Počet	179	338	97	3645

Zdroj: ŠÚ SR

Najproblematickejšie uplatnenie na trhu práce majú dlhodobó nezamestnaní uchádzači o zamestnanie. Za dlhodobó nezamestnaného človeka sa považuje osoba, ktorá je registrovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie dlhšie ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacov. V okrese tvorilo ku koncu roka 2015 túto skupinu celkovo 3645 uchádzačov, čo tvorilo viac než 61 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie.

Tabuľka 15. Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci

Evidovaní uchádzači o zamestnanie	Obec											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Spolu	144	103	78	70	68	141	131	146	161	162	132	112
Muži	58	31	19	22	18	67	57	59	70	59	41	40
Ženy	86	72	59	48	50	74	74	87	91	103	91	72

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 16. Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci podľa ekonomickej aktivity

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity													
Pracujúci (okrem dôchodcov)	Pracujúci dôchodcovia	Osoby na materskej dovolenke	Osoby na rodičovskej dovolenke	Nezamestnaní	Študenti stredných škôl	Študenti vysokých škôl	Osoby v domácnosti	Dôchodcovia	Príjemcovia kapitálových príjmov	Deti do 16 rokov	Iná	Nezistená	Z toho ekonomicke aktívni
687	10	15	52	134	113	59	18	401	0	341	10	14	846

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica
na obdobie 2015 - 2023**

Tabuľka 17. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetvia ekonomickej činnosti - rok 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu	Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	19	11	30	Pozemná doprava a doprava potrubím	23	6	29
Lesníctvo a ťažba dreva	3	1	4	Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	3	6
Ťažba uhlia a lignitu	0	1	1	Poštové služby a služby kuriérov	0	4	4
Iná ťažba a dobývanie	1	0	1	Ubytovanie	3	1	4
Výroba potravín	5	14	19	Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	4	8	12
Výroba nápojov	1	0	1	Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	0	1	1
Výroba textilu	1	1	2	Telekomunikácie	0	1	1
Výroba odevov	1	34	35	Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	2	4
Výroba kože a kožených výrobkov	4	1	5	Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	1	1	2
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného mater.	6	0	6	Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	0	1	1
Tlač a reprodukcia záznamových médií	0	2	2	Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	2	2
Výroba chemikálií a chemických produktov	1	1	2	Právne a účtovnícke činnosti	1	6	7
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	0	3	3	Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	0	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	8	2	10	Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	5	1	6
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	7	1	8	Vedecký výskum a vývoj	0	1	1
Výroba a spracovanie kovov	3	2	5	Reklama a prieskum trhu	1	0	1
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	54	5	59	Prenájom a lízing	1	0	1
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	1	2	3	Sprostredkovanie práce	5	1	6
Výroba elektrických zariadení	4	2	6	Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	0	2	2
Výroba strojov a zariadení i. n.	18	4	22	Bezpečnostné a pátracie služby	1	2	3
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	8	9	17	Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	1	2
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	2	0	2	Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	2	0	2
Výroba nábytku	0	4	4	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	31	27	58
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	4	1	5	Vzdelávanie	20	30	50
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	6	1	7	Zdravotníctvo	9	17	26
Zber, úprava a dodávka vody	1	1	2	Starostlivosť v bytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	2	7	9
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	3	0	3	Sociálna práca bez ubytovania	1	9	10
Výstavba budov	33	6	39	Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	3	4
Inžinierske stavby	12	3	15	Činnosti členských organizácií	3	1	4
Špecializované stavebné práce	95	9	104	Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	1	0	1
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	2	6	8	Ostatné osobné služby	0	3	3
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	19	12	31	Nezistené	31	17	48
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	28	46	74	Spolu	502	344	846

Zdroj: SODB 2011

3.1.4 OBČIANSKA A TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ

3.1.4.1 Občianska vybavenosť

3.1.4.1.1 Vzdelávanie

V obci sa nachádza Základná škola s materskou. Jej zriaďovateľom je v súlade so zákonom č. 416/2001 Z. z., Zákon o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky obec, ktorá zároveň zabezpečuje na úseku školstva dostupnosť výchovno-vzdelávacej inštitúcie v oblasti predprimárneho vzdelávania, v súlade so zákonom.

Materská škola pri ZŠ zabezpečovala ku 15.9.2016 výchovno-vzdelávací proces v dvoch triedach, spolu pre 45 žiakov. Chod školy bol zabezpečovaný 4 pedagogickými a 1 nepedagogickým pracovníkom.

Keďže výučba v základnej škole prebieha len na I. stupni v ročníkoch 1- 4, základná škola je nepĺnoorganizovaná. Ku 15.9.2015 navštevovalo školu 89 žiakov v 4 triedach. V školskom roku 2014/2015 zabezpečovalo výučbu a chod školy 8 pedagogických pracovníkov a 2 nepedagogickí pracovníci. V rámci školy je taktiež zriadený školský klub detí.

Žiaci dochádzajú za nižším sekundárnym vzdelávaním, na druhý 2. stupeň základnej školy prevažne do základných škôl v meste Lipany.

Stredné školy:

Stredoškolské vzdelávacie inštitúcie v obci nie sú zriadené. Najbližšie stredné školy sa nachádzajú v meste Lipany, ktoré sú vzdialené od obce len necelých 5 kilometrov. Žiaci za vyšším sekundárnym vzdelávaním dochádzajú do okresného mesta Sabinov a krajského mesta Prešov.

3.1.4.1.2 Šport, športové zariadenia a voľný čas

V obci sa nachádza futbalové ihrisko, ku ktorému boli v roku 2013 dobudované šatne. V miestnej časti Lúčka –Potoky sa nachádza starý lyžiarsky vleč, ale aj rekreačné stredisko.

Turistické chodníky v obci:

- turistický chodník č. 8779 –(žltá značka) – smerujúci zo severovýchodnej časti katastra ku zrúcanine Kamenického hradu a odtiaľ do časti pod Balaškou.
- turistický chodník č. 5710 –(zelená značka) – smerujúci z obce (od kostola) po hrebeni Minčola do obce Čirč

- turistický chodník č. 2802 (modrá značka) prechádza severnou hranicou obce vedúci z obce Osikov až do obce Pusté Pole
- turistický chodník č. 8798 (žltá značka) prechádza severnou hranicou obce vedúci z obce Livovská Huta do obce Ďurková cez Lazy a Minčol

Jednou z významných historických jedinečností obce je Kamenický hrad, o ktorého záchranu sa snaží združenie Kamenná veža. Pri hrade sa konajú každoročne spoločenské akcie ako napríklad Hradné slávnosti, Noc hradných zrúcanín, ale aj iné dobrovoľnícke akcie na podporu obnovy hradu a jeho okolia.

V obci pôsobí taktiež dobrovoľnícky hasičský zbor.

3.1.4.1.3 Zdravotníctvo

Obyvatelia obce dochádzajú za primárnou (všeobecnou preventívnou, diagnosticko – liečebnou), sekundárnou (špecializovanou diagnosticko – liečebnou) a terciárnou (následná starostlivosť u chorých s ukončeným liečebným plánom) zdravotnou starostlivosťou do mesta Lipany, okresného mesta Sabinov, ale aj krajského mesta Prešov, keďže v obci služby spojené so zdravotnou starostlivosťou nie sú dostupné.

3.1.4.1.4 Sociálne služby

V súčasnosti v obci nie sú poskytované žiadne sociálne služby. Pre obyvateľov obce sú dostupné sociálne služby v neďalekom meste Lipany.

3.1.4.1.5 Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky

Národné kultúrne pamiatky

V obci Kamenica, ktorá patrí k stredne veľkým obciam sa nachádzajú 4 národné kultúrne pamiatky:

Kamenický hrad - postavený v 13.-14. storočí v gotickom sluhu. V súčasnosti ostali z hradu len ruiny. Za národnú kultúrnu pamiatku bol vyhlásený v roku 1963 a bolo mu pridelené číslo 301/4. O hrad sa v súčasnosti stará občianske združenie Kamenná veža, ktorá organizuje Medzinárodný letný dobrovoľnícky tábor na záchranu tejto kultúrnej pamiatky a taktiež sa stará o prístup k hradu. Združenie prostredníctvom pomoci MK SR a UPSVaR zamestnávalo v roku 2014 spolu 8 ľudí, ktorí pracovali na obnove hradu.

Ludový dom - dom patrí k tradičnej ľudovej architektúre. Dom bol postavený v roku 1918 a za národnú kultúrnu pamiatku bol vyhlásený v roku 1979, pričom mu bolo pridelené číslo 3162/1.

Hrob s náhrobkom – na úpätí hory Mihaľka sa nachádza hrob s náhrobkom partizána Alexandra Mayera, ktorý pochádza z roku 1944.

Iné kultúrne zariadenia a organizácie

Z dôvodu že prevažná časť obyvateľov obce sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu nachádza sa v obci rímskokatolícky Kostol všetkých svätých považovaný tiež za zaujímavosť obce.

Kultúrne akcie sú usporadúvané v kultúrnom dome. Obyvateľom obce - čitateľom svoje služby poskytuje obecná knižnica.

3.1.4.2 Technická infraštruktúra

3.1.4.2.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cestná sieť

Obcou prechádza dôležitá dopravná tepna, cesta I. triedy prepájajúca mesto Stará Ľubovňa, Lipany, Sabinov a Prešov. V katastrálnom území obce sa nachádza cesta III. triedy č. 3192 (pôvodné číslo 543026) . Obec má v správe miestne komunikácie.

Tabuľka 18. Cesty v katastrálnom území obce

Názov a trieda cesty	Cesta v správe	Dĺžka cesty v katastri obce
I / 68	<i>Slovenská správa ciest</i>	4,03 km
III/ 3192	<i>Správa a údržba ciest PSK</i>	1,036 km
Miestne komunikácie	<i>Obec Kamenica</i>	

Zdroj: obecná štatistika

Cyklodoprava

Na území obce sa nenachádzajú žiadne oficiálne cyklotrasy ani cyklochodníky. Obyvatelia obce, ale aj turisti využívajú na cyklodopravu a cykloturistiku komunikácie I. a III. triedy, miestne komunikácie, ale aj poľné cesty a turistické chodníky.

Obec sa nachádza v dopravnej dostupnosti bicyklom do pätnástich minút (pri rýchlosti 20 kilometrov/hodina) od mesta Lipany. Pridanou hodnotou vidieckeho priestoru obce Kamenica bude vybudovanie cyklotrasy vedúcej z obce Kamenica do mesta Lipany a jej napojenie na plánovanú cykloturistickú trasu celoeurópskeho významu – EuroVelo 11, ktorej trasa je vedená územím mesta Lipany.

Cestná doprava

Autobusová doprava

Obyvatelia obce majú cestnú osobnú dopravu v rámci okresu a kraja zabezpečenú priebežnými linkami SAD Prešov, BUS KARPATY a Eurobus, a.s. Dopravné spojenie v rámci kraja je zabezpečené aj inými prepravnými spoločnosťami.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce prechádza železničná trať slúžiaca na osobnú i nákladnú prepravu, v smere Košice - Kysak - Prešov - Sabinov - Lipany - Stará Ľubovňa, avšak v obci sa nenachádza železničná stanica. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v meste Lipany.

3.1.4.2.2 Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Všetci obyvatelia obce sú zásobovaní pitnou vodou. Vodovodná sieť v obci je napojená z vodovodnej sústavy Prešovského skupinového vodovodu využitím podzemných zdrojov hornej Torysy a odberu v Tichom Potoku.

Obyvatelia doplnkovo využívajú taktiež studne.

Čistička odpadových vôd

Kanalizačná sieť v obci nie je v súčasnosti dobudovaná. V rámci aktivít PHSR ale aj Územného plánu obce je navrhovaná jej dostavba. Kanalizačná sieť bude napojená na čističku odpadových vôd, ktorej výstavba je taktiež súčasťou aktivity PHSR.

3.1.4.2.3 Energetické hospodárstvo

Zásobovanie plynom

Celá obec je plynifikovaná. Ako primárny zdroj na vykurovanie domácností, ohrev teplej vody, ale aj varenie, využívajú obyvatelia zemný plyn.

Zásobovanie elektrickou energiou

Zastavené územie obce je zásobované elektrickou energiou prostredníctvom siete NN, ktorá je tvorená prevažne vzdušným vedením (drevenými a betónovými stĺpmi). Osvetlenie v obci sa nachádza na stĺpoch verejného osvetlenia, ale aj na stĺpoch NN.

3.1.4.2.4 Telekomunikácie

Mobilné siete

Pokrytie službami mobilných operátorov v obci je dostatočné. Obyvatelia môžu využívať služby všetkých operátorov pôsobiacich na území Slovenska.

Internetové pripojenie

Obyvatelia obce využívajú prevažne pripojenie prostredníctvom pevného internetu (VDSL). Doplnkovo sú využívané aj iné formy internetového pripojenia (mobilný internet, mikrovlnný internet).

Obecný rozhlas

Obec má zriadený obecný rozhlas. Rozvody sú kombinované na stĺpoch verejného osvetlenia alebo NN. Ústredňa sa nachádza v priestoroch obecného úradu.

3.1.4.2.5 Odpadové hospodárstvo

Obec zabezpečuje vývoz tuhého komunálneho odpadu, ale aj triedený zber komunálneho odpadu na základe VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi. Na území obce sa zabezpečuje triedenie a zber týchto zložiek komunálneho odpadu: papier, plasty, kov, sklo, textil a obuv, elektro-odpad a ďalšie.

Obec Kamenica v auguste 2012 otvorila zberné miesto Hliník, kde obyvatelia obce môžu odvážať biologicky rozložiteľný odpad a drobný stavebný odpad.

3.1.4.3 Štandardy minimálnej vybavenosti obce

Tabuľka 19. Vybavenosť obce

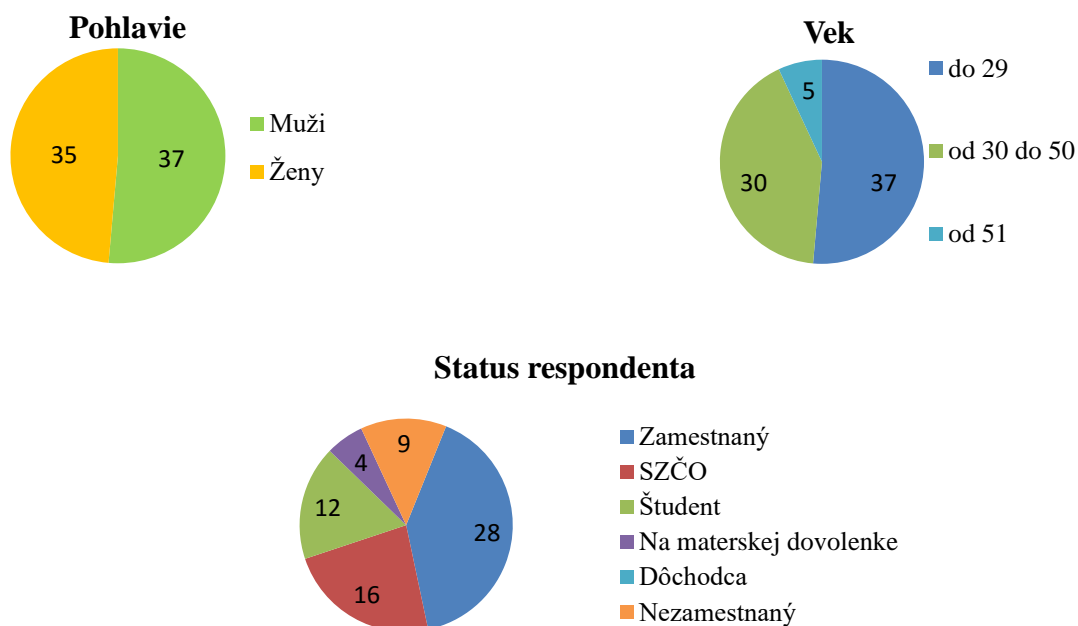
Výber ukazovateľov	Odporúčaná vybavenosť	Stav v obci
Školstvo		
Materská škola	•	Áno
Základná škola (neplnoorganizovaná s ročníkmi 1. – 4.)	o	Áno
Telovýchova a šport		
Ihrisko pre deti	•	
Ihrisko pre mládež a dospelých	•	Áno
Ihrisko maloplošné (menej ako 2000m ² plochy)	•	Áno
Otvorená ľadová plocha	•	Nie
Cestovný ruch – verejné ubytovanie		
Penzión	o	Áno
Zdravotníctvo a sociálne služby		
Ambulancie	•	Nie
Sociálne služby -zariadenia		
Zariadenie pre seniorov	o	Nie
Zariadenie opatrovateľskej služby	o	Nie
Denný stacionár	o	Nie
Opatrovateľská služba	o	Nie
Denné centrum	•	Nie
Jedáleň	o	Nie
Práčovňa	o	Nie
Stredisko osobnej hygieny	o	Nie
Maloobchod		
Potraviny, zmiešaný tovar	•	Áno
Špecializovaný obchod (integrované zariadenia)	•	Áno
Bankové inštitúcie		
Deteš. pracovisko, reprezentácia	o	Nie
Poisťovne		
Zastupiteľstvo, obchod. kancelária	o	Nie
Kontaktné miesto	o	Nie
Kultúra		
Knižnica (obecná, regionálna, krajská)	o	Áno
Polyfunkčné kultúrne zariadenie (býv. kultúrny dom)	o	Áno
Kultúrne –osvetové zariadenia	•	
Kostoly, modlitebne, synagógy, meditačné priestory	•	Nie
Cintoríny, domy smútku, urnové háje, krematóriá	•	Áno
Zeleň		
Parky a iné typy verejnej parkovej zelene	o	Áno
Zeleň v obytných územiach	o	Áno
Zeleň pri občianskej vybavenosti	•	Áno
Ostatná zeleň (cintoríny, kempy, zeleň peších zón, ...)	•	Áno
Zeleň pri výrobných a priemyselných areáloch	•	Nie
Prírodná zeleň (lesy)	•	Áno
Služby		
Služby pre obyvateľov (murár, elektrikár, a iné)	•	Áno

• odporúčaná vybavenosť

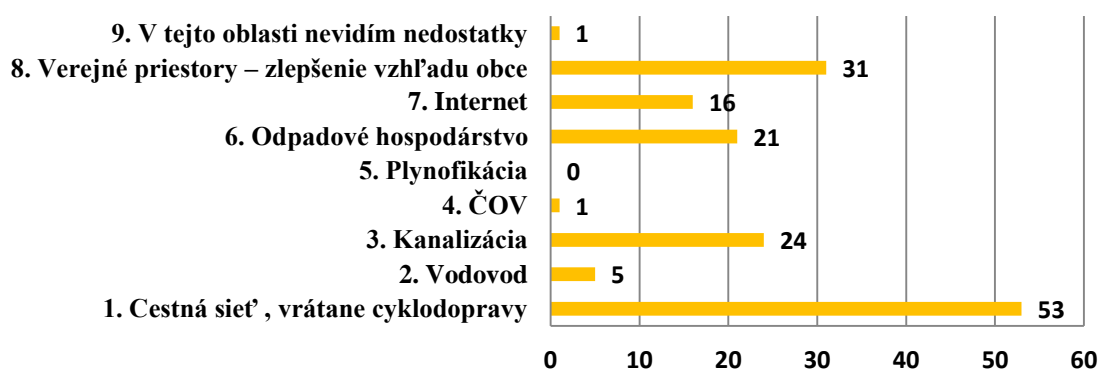
o alternatívne doplnenie vybavenosti

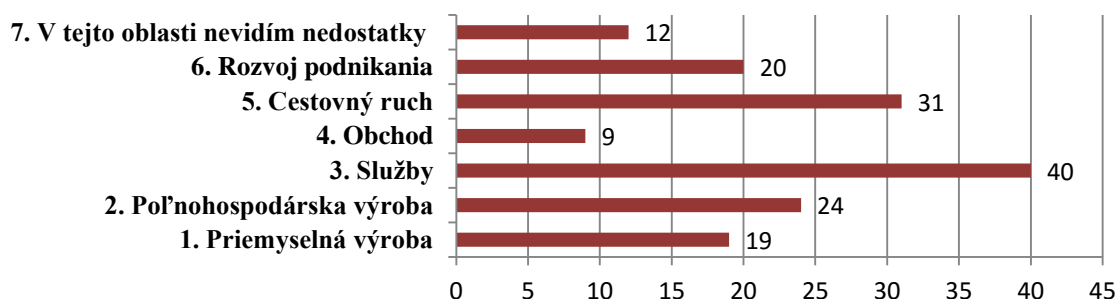
3.1.4.4 Vyhodnotenie dotazníka

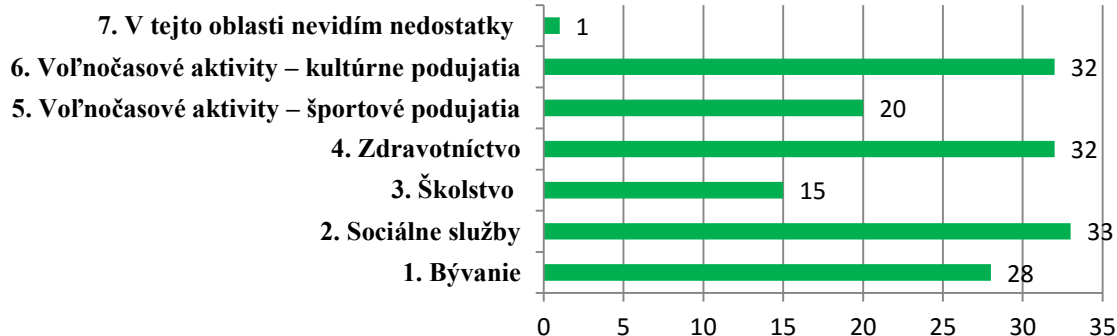
Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v oblasti VEREJNEJ INFRAŠTRUKTÚRY?

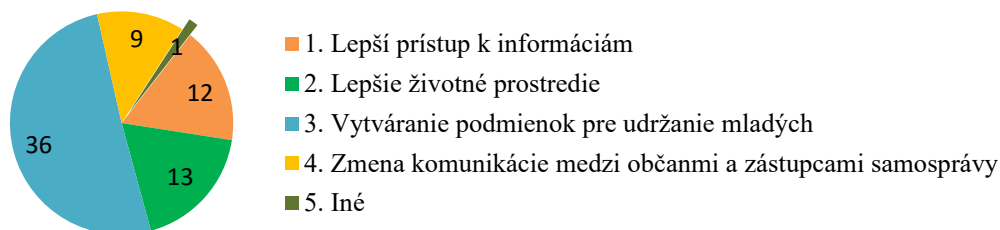
Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v oblasti HOSPODÁRSTVA?

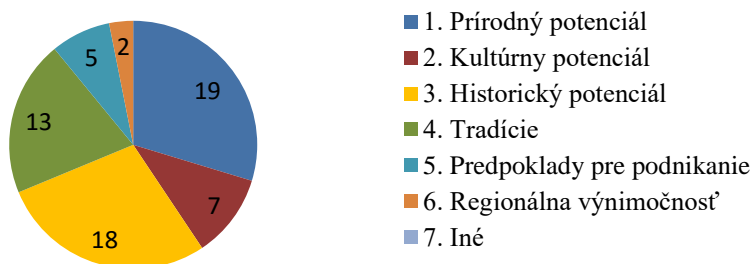
Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v SOCIÁLNEJ OBLASTI?

Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť v iných oblastiach prioritne?

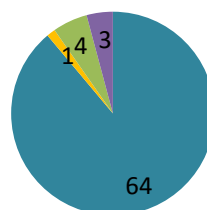

Čo je podľa vás najväčším potenciálom pre rozvoj obce?

Zaznamenali ste rozvoj obce za posledných 5 rokov?

- Áno
- Nie
- Nevieť posúdiť
- Iné

K rozvoju obce by som mohol prispieť:

Relevantné námety obyvateľov obce boli pri spracovaní programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vzaté do úvahy. Námety obyvateľov sú dostupné na obecnom úrade.

3.2 Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza

Metóda SWOT analýzy hodnotí, resp. monitoruje obec z pohľadu jej kľúčových interných silných a slabých stránok, ale aj z pohľadu možných kľúčových externých príležitostí a ohrození.

Uvedená SWOT analýza obce v rámci jednotlivých častí prioritizuje položky podieľajúce sa na vygenerovaní rozvojovej stratégie. Núti rozmyšľať o tom, čo je naozaj dôležité pri dosahovaní cieľa.

Želaný cieľ v sebe nesie definovaná

VÍZIA

„Obec integrujúca bohatú históriu

s jedinečnou prítomnosťou

a atraktívnou budúcnosťou“

Tá v sebe zahŕňa ekosystémový prístup pri využívaní a zhodnocovaní lokálnych zdrojov a miestneho prírodného a kultúrno-historického dedičstva s cieľom zachovať ich pre budúce generácie.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – atraktívne prostredie v Spišsko-šarišskom medzihorí – záujem samosprávy o vytvorenie priaznivého prostredia pre podnikanie podporujúce rozvoj miestnej ekonomiky – podpora vytvárania prostredia generujúceho tvorbu pracovných miest – dobrá dopravná dostupnosť – potenciál pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu – vhodné podmienky pre prvovýrobu a agropodnikanie – kataster obce je zastúpený veľkou časťou lesných pozemkov – takmer 2/3 obyvateľov sú obyvatelia v produktívnom veku – skúsený manažment – obyvatelia otvorení novým myšlienkam – spolupráca verejného a podnikateľského sektora 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatok pracovných príležitostí – nízka motivácia k zakladaniu a prevádzkovaniu mikro a malých podnikov – nízka diverzifikácia v ekonomických činnostiach – nízka využívateľnosť neobývaných domov na podnikanie – nízka motivácia k produkcii a propagácii inovatívnych výrobkov s vyššou pridanou hodnotou – vysoká miera evidovanej nezamestnanosti v okrese – nízke mzdy – nedostatočne využívané endogénne zdroje
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – vypracovanie akčného plánu pre najmenej rozvinutý okres a poskytnutie podpory na realizáciu aktivít posilňujúcich hospodárstvo obce, v súlade so zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 – blízkosť 2 miest – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov – dostatočný potenciál pre oblasť cezhraničnej spolupráce (spolupráca s Poľskom) 	<ul style="list-style-type: none"> – vysoká miera evidovanej nezamestnanosti v okrese – málo pracovných príležitostí v rámci okresu, alebo rýchlo dostupných väčších zamestnávateľov – nepriaznivé konkurenčné prostredie – lepšia finančná motivácia mladých v zahraničí – neochota podnikateľských subjektov investovať na území obce – znižovanie počtu SZČO a PO – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – záujem samosprávy o vytvorenie priaznivého prostredia pre podnikanie podporujúce rozvoj miestnej ekonomiky v oblasti sociálnej infraštruktúry a služieb – existujúca vzdelávacia infraštruktúra – existujúca voľnočasová infraštruktúra – tradícia v organizovaní kultúrnych podujatí – obyvatelia obce sú zásobovaní pitnou vodou – väčšina obyvateľov využíva ako primárny zdroj na vykurovanie domácností, ohrev teplej vody a varenie zemný plyn – potenciál pre cestovný ruch 	<ul style="list-style-type: none"> – absencia chodníkov v niektorých častiach na miestnych komunikáciách – vymedzené úseky miestnych komunikácií v zlom technickom stave – nedostatok nových druhov sociálnej infraštruktúry – z hľadiska demografickej štruktúry je nízke zastúpenie obyvateľov v predproduktívnom veku
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – vypracovanie akčného plánu pre najmenej rozvinutý okres a poskytnutie podpory na realizáciu aktivít posilňujúcich hospodárstvo obce, v súlade so zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 – vybudovanie cyklotrasy a jej napojenie na EuroVelo 11 – podpora v oblasti budovania cyklotrás a cyklochodníkov z národnej úrovne – vytvorenie priaznivých podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu z národnej úrovne – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatok financií vymedzených na výstavbu chodníkov – zlý technický stav budov v správe obce – nezáujem o inovatívne sociálne služby – nezáujem o organizované kultúrne podujatia – nedostatočný záujem o poskytovanie služieb zo strany podnikateľov – nedostatok štátnych dotácií na skvalitnenie infraštruktúry vidieckeho cestovného ruchu – nedostatočne ohodnotená práca v službách – znižovanie počtu SZČO a PO – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov

PRIORITNÁ OBLASŤ ENIRONMENTÁLNA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – – dobrá kvalita životného prostredia – kvalitné ekosystémové služby – relatívne zachovalé životné prostredie – podpora vybudovania zberného dvora – podpora v oblasti predchádzania vzniku odpadov – podpora kvalitných ekosystémových služieb – do katastra zasahuje CHVÚ Čergov – do katastra zasahuje prírodná pamiatka Bradlové pásmo – do katastra zasahuje NPR, ÚEV Čergovský Minčol 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatočne využitý prírodný potenciál – nízka prioritizácia budovaniu zelenej infraštruktúry – zlý technický stav verejných budov – vysoká energetická náročnosť – absencia zberného dvora
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – vypracovanie akčného plánu pre najmenej rozvinutý okres a poskytnutie podpory na realizáciu aktivít posilňujúcich hospodárstvo obce, v súlade so zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 – podpora v oblasti existujúcej legislatívy – zmena legislatívy v prístupe k využitiu krajiny a chránených území – moderná legislatíva v oblasti ekosystémovej politiky – budovanie povedomia o triedení odpadu a správnom nakladaní s odpadmi – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov 	<ul style="list-style-type: none"> – obmedzenie v niektorých podnikateľských aktivitách z dôvodu, že do katastra zasahujú chránené územia – nesystematický prístup k manažmentu krajiny – znižovanie počtu SZČO a PO – nedostatočná podpora dodržiavania legislatívy o odpadoch – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov

3.3 Analýza vonkajšieho prostredia

Medzi faktory ovplyvňujúce rozvoj územia patrí bohatstvo a dostupnosť vnútorných a vonkajších zdrojov. Prírodný a kultúrny potenciál, stav ekosystémov, stupeň rozvoja hospodárstva a priemyslu, kvalita služieb, a tým súvisiaci stupeň ekonomickej aktivity v blízkom okolí, sú dôležitým predpokladom pre rast konkurencieschopnosti.

VONKAJŠIE FAKTORY ROZVOJA ÚZEMIA, VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA ROZVOJ ÚZEMIA, STEEP ANALÝZA

STEEP analýza ako metóda hodnotiaca vplyv vonkajších faktorov na rozvoj ekonomického potenciálu obce popisuje a hodnotí situáciu v okrese Sabinov.

K vonkajším faktorom sa radia:

S - spoločenské (sociálne) faktory

- medzi tieto faktory sa radí napríklad migrácia obyvateľstva, dostupnosť, úroveň a ponuka služieb v oblasti vzdelávania, vzdelanosť a dostupnosť profesií potrebných na lokálnom trhu práce, orientácia ekonomík blízkeho a vzdialenejšieho okolia z hľadiska členenia národného hospodárstva, úroveň rozvoja cestovného ruchu, vrátane vidieckeho CR, podmienky na rekreáciu a využitie voľného času, záujem návštevníkov o región, dopravná obslužnosť, väzby medzi riešeným regiónom a blízkym regiónom medzi krajmi v regióne apod.

T - technické (technicko-technologické) faktory

- súvisia so stupňom inovácií vo výrobných technológiách a technologických procesoch vývojom, s vývojom a výskumom a ich dopadom na rozvoj kraja,

E - ekonomické faktory, (E- ekologické faktory)

- súvisia s vývojom ekonomických procesov dotýkajúcich sa kraja - toky peňazí, tovaru, služieb, informácií a energií, ktoré môžu ovplyvňovať fungovanie, stav a rozvoj územia, a to vrátane problematiky nezamestnanosti, trhu práce, platových podmienok, konkurencie, podielu na trhu, zamestnanosti, vývoja v podnikateľských sektoroch, mimorozpočtových zdrojov a pod.

P - politicko-právne faktory

súvisia s výkonom politickej moci, s politickou situáciou, legislatívou, stavom právneho povedomia.

STEEP analýza vonkajších faktorov	
Sociálne faktory	<ul style="list-style-type: none"> • prírastok, úbytok obyvateľov • migrácia obyvateľov • vzdelanie • sociálne postavenie obyvateľov • historický a kultúrny vývoj spoločnosti • náboženské vyznanie
Technologické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • zavádzanie IKT • zavádzanie inovatívnych technológií do výroby, postupov a procesov • investície v budúcnosti
Ekonomické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • prepojenie s politickými faktormi • stav jednotlivých sektorov národného hospodárstva • vývoj meny, kurzu, inflácie • kúpyschopnosť obyvateľstva
Ekologické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • ekosystémový prístup • ekosystémové služby
Politické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • stupeň liberalizácie a demokracie • legislatívne zmeny ovplyvňujúce podnikateľskú sféru • prenos kompetencií zo štátnej úrovne na nižšie úrovne

Okres Sabinov

Vyššie popísané faktory z pohľadu vonkajšieho prostredia **v sociálnej, technologickej ekonomickej, ekologickej a politickej** oblasti ovplyvňujú aj schopnosť vytvárať pracovné príležitosti, a tým nepriamo ovplyvňujú výšku migračného salda, ktorá bola ku koncu roka 2014 v okrese Sabinov -167 (rozdiel medzi vystáňovanými a prisťahovanými), ako aj výšku celkového prírastku, úbytku, ktorá bola +248 (narodení, zomrelí, vystáňovaní, prisťahovaní) (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014).

Z hľadiska vplyvu vonkajšieho prostredia na rozvoj miestnej ekonomiky v obci majú v rámci okresu podstatnejší význam 2 menšie mestá, okresné mesto Sabinov s počtom obyvateľov 12 703 (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014) a mesto Lipany s počtom obyvateľov 6422 (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014).

V súlade so Zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 bol okres Sabinov zaradený do zoznamu najmenej rozvinutých okresov, v ktorom miera evidovanej nezamestnanosti vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, ktorú ústredie vykazuje, bola v období za aspoň deväť kalendárnych štvrtrokov počas predchádzajúcich dvanástich po sebe

nasledujúcich kalendárnych štvrt'rokov vyššia ako 1,6-násobku priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie.

Na základe tohto zákona zabezpečí Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky podľa § 3 a § 4 Zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 vypracovanie Akčného plánu, ktorý bude obsahovať analýzu nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu najmenej rozvinutého okresu, zhodnotenie jeho rozvojového potenciálu, návrh opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku. Akčný plán zároveň integruje už existujúce rezortné programy, prierezové programy a navrhuje odstraňovanie prekážok na ich využívanie.

Pre okres Sabinov s počtom obyvateľov 58 969 je charakteristické rovnomerné osídlenie. Z celkového počtu obyvateľov žije v okrese v predproduktívnom veku (do 14 rokov) 12 958 obyvateľov, v produktívnom veku (od 15 – 64) žije v okrese 39 679 a v poproduktívnom veku (65+) žije 6 332 obyvateľov. Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese je 6447, z toho znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (dlhodobozamestnaných) je 4178. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese 21,86 v porovnaní s Prešovským samosprávnym krajom 17,45 je takmer o 4,5 % vyššia (ŠÚ, údaje ku 31.12.2014). Okres Sabinov má v rámci Prešovského samosprávneho kraja najnižší podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva a v rámci porovnaní - druhý najnižší na Slovensku (ŠÚ, 2013).

S ohľadom na dochádzanie za prácou sa nachádzajú v okrese nasledujúce podniky (najväčšie v okrese podľa počtu zamestnancov, resp. najvýznamnejšie pre vytváranie pracovných príležitostí):

Názov spoločnosti	Štatistická klasifikácia ekonomických činností SK NACE Rev. 2
SANAS, a.s.	Výroba ostatného nábytku (tradičný výrobca nábytku s výrazným exportom)
ZTS Sabinov, a. s.	Výroba ložísk, ozubených kolies, prevodových a ovládacích prvkov (vlastný vývoj, výroba prevodoviek)
ODEVA, spol. s r.o. Lipany	Výroba ostatného vrchného ošatenia (jeden z najväčších výrobcov odevov na Slovensku)
IMUNA PHARM, a.s.	Výroba farmaceutických prípravkov (výroba, výskum a predaj očkovacích látok, prípravky z krvnej plazmy, diagnostické prípravky, infúzne, dialyzačné a konzervačné roztoky)
Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Jarovniciach	Chov dojníc PD obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy, (intenzívna rastlinná a živočíšna výroba, krmne zmesi, vlastná pekáreň)
ATEX-OK, s.r.o.	Výstavba obytných budov
EKO SVIP, s.r.o.	Výstavba rozvodov pre plyn a kvapaliny
ORAC SLOVAKIA, s.r.o.	Výroba výrobkov z plastu pre stavebníctvo
MEDICPRODUCT, a.s.	Výroba farmaceutických prípravkov
G.V.S., spol. s r.o.	Výstavba obytných budov
MILK-AGRO, spol.s.r.o výrobný závod v Sabinove	výroba mliekarenských výrobkov, zavádzanie inovatívnych technológií, modernizácia

Z hľadiska cestovného ruchu okres Sabinov mierne zaostáva za ostatnými časťami Šariša a Spiša i napriek tomu, že má pomerne silný kultúrny - historický a prírodný potenciál. V okrese sa nachádzajú 3 najvýznamnejšie rekreačné strediská: Drienica-Lysá (centrum celoročnej rekreácie), Dubovica– Žliabky (1 200 m dlhý lyžiarsky vlek, detský lyžiarsky vlek, ľahké modré a stredne ťažké červené zjazdovky), Renčišov-Buče (orientované na zimné športy a turistiku).

V samotnom Sabinove sa nachádza letné kúpalisko. Okres je v oblasti cestovného ruchu zastúpený 13 ubytovacími zariadeniami s indexom 76,5, čo naznačuje výrazný pokles ubytovacích zariadení oproti roku 2013, v roku 2014 bolo evidovaných 8 399 návštevníkov

s indexom 86 oproti roku 2013, čo naznačuje výrazný pokles aj u návštevníkov. Agroturizmus, vidiecky cestovný ruch, v prepojení na poľnohospodársku výrobu, sa javí ako ďalšia z možných foriem cestovného ruchu v horských a podhorských oblastiach. Vhodné podmienky pre vidiecky cestovný ruch majú viaceré obce v blízkom okolí, spomedzi nich, napr. aj obec Dubovica. V prípade využitia geotermálneho vrtu v Lipanoch, ktorý je silným potenciálom pre spomínanú oblasť, sa predpokladá rýchlejší rozvoj blízkeho územia.

Z kultúrno-historických pamiatok, ktorých je na území okresu pomerne dosť vďaka významnej pozícii územia v minulosti, v historickej Šarišskej župe, a ktoré tvoria významný potenciál pre všetky obce rozkladajúce sa na území Sabinovského okresu, je potrebné spomenúť aspoň niektoré. Tie spolu s prírodnými danosťami a jedinečnosťami regiónu tvoria jeho svojrázny kolorit.

V obci Bajerovce v prírodnej rezervácii Valalská voda sa nachádza minerálny prameň Voňačka. V katastri obce Bodovce sa nachádza národná prírodná rezervácia Hradová hora, na ktorej sa v 9. a 10. storočí nachádzalo mohutné slovanské hradisko, pamiatkový objekt výšinné Hradisko. Hradová hora sa nachádza v lesoch, na úpätí Čergovského pohoria, na kóte s nadmorskou výškou 871 metrov. Na území obce Brezovica sa nachádza viacero NKP. Ide o Pustý hrad, kaštieľ Berzeviciyovcov, rímskokatolícky kostol Všetkých svätých, pomník, kúriu, pohrebnú kaplnku a židovský cintorín. V obci Červenica pri Sabinove je zachovaný Dobajovský kaštieľ. Je národnou kultúrnou pamiatkou. Okrem kaštieľa sa v obci nachádza socha sv. Jána Nepomuckého a r.k. kostol. V katastri obce Brezovička okrem pamiatkového objektu – zaniknutej stredovekej dediny Šlemov – boli podľa databázy Pamiatkového úradu SR vyhlásené ako pamiatkové objekty aj zaniknutý kláštor, hrádok (Zámčisko, Hamborek), 2 zaniknuté kostoly a r.k. kostol sv. Martina. Medzi kopcami bočnej hrebeňovej rássochy pohoria Čergov sa nad obcou Hanigovce v regióne Horná Torysa nachádzajú zrúcaniny Hanigovského hradu. Obec Jarovnice eviduje vo svojom katastri národnú kultúrnu pamiatku hrob s náhrobkom maliara - impresionistu Szinyei-Merse, P, 1845 – 1920. Ruina hradu sa nachádza taktiež v obci Kamenica. Hradisko Nad myšiarňou v obci Olejnikov je taktiež národnou kultúrnou pamiatkou. V obci Krivany stojí pamätný dom Jolany Cirbusovej, prozaičky, technická pamiatka kamenný vodný mlyn s horným náhomom - Mušinka a národná kultúrna pamiatka kaštieľ a park. Pozoruhodná je bazilika v Ľutine, ktorá je pútnickým miestom gréckokatolíkov. V obci Pečovská Nová Ves sa nachádza viacero významných pamiatok: 3 kaštiele, z ktorých jeden je najstaršou zachovanou pamiatkou v obci, kúria, park, kostol, židovský cintorín, ale aj hrob Jána Jablonského s náhrobníkom. V Šarišských Michaľanoch sa okrem kaštieľa nachádzajú ďalšie významné pamiatky, a to napríklad archeologické nálezisko - neolitická lokalita, nálezisko

bukovohorskej kultúry a ďalšie. Ku historickému dedičstvu obce Rožkovany neodmysliteľne patrí aj kostol postavený v roku 1858 a drevená kaplnka so sochou sv. Jána Nepomuckého bola postavená v roku 1787 a pôvodne umiestnená v strede dediny.

Ľudové domy - národné kultúrne pamiatky, pamiatky ľudového staviteľstva, sa nachádzajú v obciach Kamenica- 2, v obci Krásna Lúka - 2 a v obci Drienica.

Kaštiele sa nachádzajú aj v obciach Dubovica, Krivany, Pečovská Nová Ves, Rožkovany, Šarišské Dravce, Šarišské Michaľany, Uzovce a Uzovský Šalgov.

Mesto Sabinov je známe najmä historickým jadrom s meštianskymi domami obohnaným hradbovým múrom a zvonitou, ktorá je taktiež pamiatkovým objektom. Významnou pamiatkou je tiež gotický kostol Sv. Jána Krstiteľa.

Z hľadiska vplyvu vonkajšieho prostredia na rozvoj miestnej ekonomiky v obci je podstatný aj vplyv viacerých faktorov na úrovni Prešovského kraja. Obec Kamenica sa nachádza na území bývalej Šarišskej župy, a v súvislosti s tým sa na dotknutom území, časti súčasného Prešovského samosprávneho kraja, zachovali významné historické pamiatky.

PSK patrí svojou rozlohou 8 973 km², ktorá zaberá 18,3 % rozlohy štátu a počtom obyvateľov 819 977, čo ku 31.12.2014 tvorilo 15,1% z celkového počtu obyvateľov SR, k najväčším krajom.

Spoločnú hranicu v rámci Slovenskej republiky má Prešovský samosprávny kraj s tromi samosprávnymi krajinami, na juhu s Košickým samosprávnym krajom a na západe s Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom. Na severe je územie vymedzené štátnou hranicou Slovenskej republiky s Poľskou republikou (Malopoľské a Podkarpatské vojvodstvo) v dĺžke asi 360 km. Na východe je územie vymedzené štátnou hranicou s Ukrajinou (Zakarpatská oblasť) v dĺžke asi 38 km.

Územie kraja je z hľadiska územného usporiadania Slovenskej republiky vymedzené samosprávnym územným celkom Prešovského samosprávneho kraja a zahŕňa 23 samosprávnych území miest a 642 samosprávnych území obcí, ktoré sú vytvorené zo 724 katastrálnych území. V kraji sa teda nachádza 665 obcí, najviac v rámci SR a je rozčlenený do 13 okresov (Prešov, Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou. Rozlohou najväčšími sú okresy Poprad, Bardejov a Prešov, naopak plošne najmenšími sú okresy Levoča, Stropkov a Medzilaborce). Z celkového počtu obyvateľov žije 47,9 % v mestách, krajské mesto Prešov obýva viac ako 90 tisíc obyvateľov. (Konceptia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj)

Spomedzi všetkých krajov je v Prešovskom kraji dlhodobý najvyšší prirodzený prírastok. Na druhej strane sa z Prešovského kraja vysťahovalo najviac obyvateľov. Saldo sťahovania ku 31.12.2014 dosiahlo hodnotu – 1,57 na 1 000 obyvateľov. K medziročnému nárastu počtu obyvateľov vo veku 65 a viac rokov došlo v roku 2014 vo všetkých okresoch Prešovského kraja. Veková štruktúra populácie Prešovského kraja ku 31.12.2014 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi naznačuje demografické starnutie obyvateľstva.

Situácia mladých ľudí na trhu práce v Prešovskom kraji nie je lichotivá, keďže takmer polovica z počtu ekonomicky aktívnych ľudí do 25 rokov veku je evidovaná na úradoch práce (44,5 %). Táto situácia núti nezamestnaných mladých ľudí vycestovať za prácou do krajín Európskej únie. Rizikovou skupinou z hľadiska uplatnenia na trhu práce sa stávajú aj nezamestnaní nad 45 rokov veku, u ktorých nízka jazyková vybavenosť a zdravotné problémy sťažujú hľadanie práce doma aj v zahraničí. Za posledné roky pracovalo v zahraničí v priemere 40 tisíc ľudí z Prešovského kraja, čo je najviac zo všetkých krajov Slovenska.

Priemysel v kraji je rôznorodý. Zastúpenie tu má kovospracujúci, drevospracujúci, potravinársky, elektrotechnický, strojársky, chemický, textilný a odevný priemysel. Medzi najvýznamnejšie podniky v kraji patria: Tatravagónka v Poprade, Lear Corporation Seating Slovakia v Prešove, Pivovary TOPVAR, a.s., MECOM GROUP v Humennom, MILK-AGRO v Prešove, Nexis Fibers v Humennom, Bukóza Export-Import vo Vranove nad Topľou, Chemosvit folie vo Svite, Bukocel v Hencovciach a ďalšie.

Na území kraja pôsobí viac ako 16 tisíc firiem a 55,5 tisíc súkromne podnikajúcich fyzických osôb. Svoju činnosť orientujú hlavne do odvetví stavebníctva, obchodu a priemyselnej výroby. Podľa počtu zamestnancov 95 % firiem je zaradených medzi malé podniky (do 49 zamestnancov), 1,6 % medzi stredné (od 50 - 249 zamestnancov) a 0,3 % medzi veľké podniky (nad 250 zamestnancov).

Na základe regionalizácie OECD patrí PSK medzi prevažne vidiecke regióny V sídelnej štruktúre PSK tak, ako je to charakteristické pre celé územie SR, prevládajú malé obce do 1000 obyvateľov.

Polnohospodárska pôda zaberá 42,4 % z celkovej rozlohy kraja. Z nej takmer dve pätiny predstavuje orná pôda, na ktorej sa pestujú predovšetkým obilniny, krmoviny, olejniný a zemiaky. V pestovaní zemiakov patrí kraj k najväčším producentom v SR. V rámci živočíšnej výroby prevláda chov hovädzieho dobytku. Spolu s Banskobystrickým krajom obhospodaruje najväčšie plochy lesných pozemkov.

(zdroj: Štatistický úrad SR).

Prešovský samosprávny kraj je na základe ekonomických ukazovateľov za posledné roky jedným z najzaostalejších regiónov Slovenska, čomu však nenasvedčuje územie bohaté na prírodné, kultúrne a historické zdroje. PSK patrí medzi kraje s najlepšou environmentálnou kvalitou. Na väčšine územia má PSK prostredie vysokej kvality. Prírodné prostredie je relatívne málo narušené najmä v oblastiach s nízkou ekonomickou aktivitou.

Na území kraja sa nachádza 76 území európskeho významu. Patrí k nim napríklad aj neďaleký Kyjovský prales a Dubnícke bane.

V blízkom okolí obce sa nachádza chránené vtáčie územie Čergov. Výnimočnosť podzemného sveta je zastúpená často navštevovanou jaskyňou Zlá diera. Územie kraja je kvôli vyhovujúcej geologickej stavbe veľmi bohaté na výskyt minerálnych a termálnych vôd. Zastúpené sú všetky známe typy minerálnych vôd (prírodné minerálne vody, prírodné liečivé vody a prírodné minerálne vody stolové, okrem rádioaktívnych, niektoré dokonca vo veľkých koncentráciách). Sú považované za vzácny prírodný zdroj a bezpochyby sú ďalším predpokladom rozvoja územia. Na území kraja sa nachádzajú aj jedny z najstarších kúpeľov na Slovensku - Bardejovské kúpele.

3.4 Identifikácia potrieb, východísk a možných riešení

Pri stanovovaní globálnych a špecifických cieľov boli do úvahy vzaté determinanty možného rozvoja územia, teda vnútorné a vonkajšie prostredie, dopyt po území ako celku, ale aj čiastkový dopyt na území, potenciál rozvoja územia a schopnosť jeho využitia (v oblasti prírodno- geografickej, socio- demografickej, socio- ekonomickej a inovačnej), kvalita riadenia územia (schopnosť a miera implementácie jednotlivých politík), dostupnosť a kvalita služieb a ďalšie. Rozvojový potenciál územia je definovaný na základe výstupov analytickej časti a SWOT analýzy vypracovanej v rámci tohto materiálu. Potreby, východiská a možné riešenia týkajúce sa obce a navrhnuté komplementárne k územiu okresu Stropkov, sú v nasledujúcej časti koncipované v 1. kroku všeobecne a následne v 2. kroku sú rozpracované do konkrétnych potrieb, východísk, resp. možných riešení.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica sa prioritne, a teda aj prierezovo, v rámci opatrení a jednotlivých aktivít zameriava na podporu tvorby pracovných miest prostredníctvom mobilizácie zhodnocovania vnútorného potenciálu a rast kvality života obyvateľov na dotknutom území.

V nasledujúcich oblastiach bol pre obec Kamenica definovaný rozvojový potenciál.

Vidiecky cestovný ruch, agroturizmus

Jeho vznik a udržateľnosť je podmienená existenciou ponuky vhodných prírodných a kultúrnych podmienok, kvalitnej technickej, environmentálnej, voľnočasovej infraštruktúry a infraštruktúry súvisiacej so službami a určitým stupňom ekonomického, technického a sociálneho rozvoja.

Jeho podstatou je ponuka rôznych voľnočasových aktivít na vidieku, najmä v horských a podhorských oblastiach, s možnosťou ubytovania sa v rodinách, vidieckych domoch alebo v účelových komerčných ubytovacích zariadeniach. Vidiecky cestovný ruch a agroturizmus zhodnocujú prostredníctvom produktov cestovného ruchu s vysokou pridanou hodnotou ekonomický potenciál vidieckej krajiny, a to najmä vďaka jej prírodným, historickým a kultúrnym zdrojom, miestnym tradíciám, vďaka zdravému vidieckemu prostrediu a miestnym produktom a službám, ktoré sú súčasťou identity regiónu.

Pôdohospodárstvo je z pohľadu štátnej politiky vnímané ako komplexný celok so spoločnou stratégiou pre poľnohospodárstvo, potravinárstvo, lesné hospodárstvo a nadväzujúci drevospracujúci priemysel.

Poľnohospodárska výroba, ako aj potravinárska výroba, v dôsledku silnej konkurencie vstupom do EÚ, v dôsledku nedostatočných investícií do modernizácie a zavádzania inovácií, stratila svoje postavenie nielen na regionálnych trhoch, slovenskom trhu, ale aj na zahraničných trhoch.

Snaha Slovenska posilniť do roku 2020 potravinovú sebestačnosť na úroveň 80% svedčí o tom, že súčasná situácia v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby a potravinárskeho priemyslu nie je priaznivá, Svedčí o tom pokles podielu poľnohospodárstva a lesníctva na hrubom domácom produkte SR. Klimatické zmeny negatívne vplyvajú na ponuku poľnohospodárskych komodít a zvyšujú riziko podnikat' v poľnohospodárstve.

Aj napriek tomu je pôdohospodárstvo zatiaľ jedným z mála odvetví, ktoré vytvára vo vidieckych oblastiach nové pracovné miesta, ba dokonca vytvára potenciál v oblasti zamestnanosti pre starších a menej kvalifikovaných zamestnancov.

Malí a strední poľnohospodárski podnikatelia na Slovensku nedokážu konkurovať zahraničným dodávateľom v oblasti cien (mnohokrát však na úkor kvality). Slovenskí spotrebitelia sú čoraz náročnejší, na jednej strane vyžadujú nízke ceny, ale zároveň aj vysokú kvalitu produktov. V súčasnosti je potrebné zamerať sa na diverzifikáciu činností najmä v oblasti prvovýroby.

Priemyselná výroba zahŕňa všetky odvetvia ľudskej činnosti, ktoré premieňajú suroviny na výrobky alebo tovar. V nadväznosti na predchádzajúce oblasti má pri rozvoji miestnych ekonomík významné zastúpenie najmä potravinársky priemysel, ktorý priamo nadväzuje na poľnohospodársku prvovýrobu, generuje potrebu potravinárskej výroby, ponuku služieb, poskytuje pracovné miesta, má významný vplyv na rozvoj regiónov, zabezpečuje výživu obyvateľstva a z toho dôvodu má strategické postavenie.

V programovom období 2014 – 2020 je jednou z priorít SR oživenie poľnohospodárstva, predovšetkým s dôrazom na živočíšnu výrobu a špecializovanú rastlinnú výrobu, potrebné sú však investície do modernizácie, inovácií a ekologizácie výroby, ako aj podpora mikro a malých podnikov.

Energetický potenciál

Narastajúca teplota vedie k zmenám v rôznych ekosystémoch, vrátane negatívnych vplyvov na život človeka. Z hľadiska zachovania zdravých ekosystémov je jedným z najvýznamnejších environmentálnych problémov v súčasnosti zmena klímy, ktorá v dôsledku negatívnych

ľudských činností spôsobuje neustále zvyšovanie koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére.

Hlavnou iniciatívou v rámci stratégie Európa 2020 je „Európa efektívne využívajúca zdroje“

Jedným z tematických cieľov Stratégie Európa 2020 je Zmena klímy a energetika:

- do roku 2020 znížiť emisie skleníkových plynov najmenej o 20 % v porovnaní s úrovňami z r. 1990 (alebo o 30 % za priaznivých podmienok),
- do roku 2020 zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20%,
- do roku 2020 zvýšiť energetickú účinnosť minimálne o 20 % (cieľ SR: znížiť nárast emisií skleníkových plynov mimo sektora ETS tak, aby nepresiahli úroveň z r. 2005 o viac ako 13 %
- do roku 2020 zvýšiť podiel energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie na 14 %,
- do roku 2020 zvýšiť energetickú efektívnosť prostredníctvom úspory 11 % konečnej spotreby energie v porovnaní s priemernou spotrebou v r. 2001 – 2005).

OZE prispievajú k ochrane životného prostredia a k diverzifikácii činností v oblasti poľnohospodárstva a priemyslu. Podporujú inovácie a rozvoj informačných technológií. Cieľom energetickej politiky SR je zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie na výrobe elektriny a tepla. Dobrý manažment obnoviteľných zdrojov energie je v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a jedným z pilierov ekonomického rastu spoločnosti (Národný akčný plán pre obnoviteľné zdroje energie, 2010).

Infraštruktúra rôznych typov

Úroveň materiálo - technického zázemia pre vymedzené oblasti tvorí dostupnosť a kvalita relevantných infraštruktúr, napríklad dopravná, environmentálna, zelená alebo sociálna.

Identifikácia konkrétnych potrieb, východísk a možných riešení

- 1) Obnoviť záujem obyvateľov o jedinečnosti, ktoré sa v obci zachovali vďaka bohatej histórii a súvisia s ľudovou tvorbou, tradičnými remeslami pri integrácii moderných trendov po „retro“ výrobkoch s pridanou hodnotou.
- 2) Vytvoriť podmienky pre vznik nových pracovných príležitostí atraktívnych pre mladých ľudí.
- 3) Zvýšiť záujem o poľnohospodársku výrobu, živočíšnu aj špeciálnu rastlinnú.
- 4) Diverzifikovať poľnohospodársku prvovýrobu a obnoviť jej spracovanie.
- 5) Podporiť vznik nových výrobkov s vyššou pridanou hodnotou, motivovať k zakladaniu mikro a malých podnikov, podnietiť zvyšovanie zamestnanosti.
- 6) Podporiť tvorbu regionálnej značky
- 7) Modernizovať všetky typy infraštruktúr (infraštruktúry malých rozmerov, technickej, sociálnej a infraštruktúry súvisiacej s voľným časom v nadväznosti na podporu aktívneho a zdravého starnutia.
- 8) Chrániť, zhodnocovať a efektívne využívať endogénne zdroje, kultúrne a prírodné dedičstvo
- 9) Podporovať rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, flexibilne vytvárať nové atraktívne produkty cestovného ruchu s vyššou pridanou hodnotou.
- 10) Zvýšenie individualizácie miery podpory v oblasti poskytovaných sociálnych služieb podľa potrieb prijímateľov a rozvoj nových druhov sociálnych služieb.
- 11) Klásť väčší dôraz na ochranu biologickej diverzity, efektívne využívať pôdu, podporovať ekosystémový prístup, kvalitné ekosystémové služby, vrátane zelených infraštruktúr.
- 12) Klásť väčší dôraz na podporu energetickej efektívnosti.

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť definuje víziu, teda želaný stav, premietnutý do globálnych a špecifických cieľov stanovených v rámci jednotlivých prioritných oblastí.

Globálne a špecifické ciele sú definované na základe výstupov analytickej časti, vrátane analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, identifikácie potrieb, východísk a možných riešení konkrétného zhrnutia údajov v jednotlivých častiach SWOT analýzy. Globálne a špecifické ciele sú ciele kreované tematicky s priemetom do územia. Z hľadiska posúdenia reálnosti dosahovania výstupov, výsledkov a dopadov implementácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce zohľadňujú tieto ciele výstupy, identifikované potreby, reálny potenciál a možnosti, špecifiká, ale aj možné ohrozenia počas implementácie.

Vízia:		
Obec integrujúca bohatú históriu s jedinečnou prítomnosťou a atraktívnou budúcnosťou		
Prioritná oblasť: Hospodárstvo	Prioritná oblasť: Sociálna	Prioritná oblasť: Environmentálna
Globálny cieľ	Globálny cieľ	Globálny cieľ
Dosiahnuť výkonné hospodárstvo prispievajúce k vyššej kvalite života obyvateľov a návštevníkov	Ponúkať dostupné služby prispievajúce k vyššej kvalite života obyvateľov a návštevníkov	Dosiahnuť vysokú kvalitu ekosystémových služieb s cieľom vyššej kvality života obyvateľov a návštevníkov
Špecifický cieľ	Špecifický cieľ	Špecifický cieľ
<i>Vytvoriť podmienky pre konkurencieschopnejšie miestne hospodárstvo podporujúce efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov, zavádzanie inovácií a generujúce tvorbu pracovných miest</i>	<i>Vytvoriť podmienky podporujúce lepšiu dostupnosť tradičných a inovatívnych služieb efektívnejšie využívajúcich prírodné a kultúrno-historické dedičstvo generujúce tvorbu pracovných miest</i>	<i>Vytvoriť podmienky podporujúce lepšiu dostupnosť environmentálnych služieb efektívnejšie využívajúcich endogénne, najmä prírodné zdroje generujúce tvorbu pracovných miest</i>

5 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Podmienkou pre dosahovanie vízie a definovaných cieľov bude prostredníctvom implementácie opatrení a konkrétnych aktivít v rámci troch riešených prioritných oblastí dosahovanie čiastkových cieľov. V rámci nich dôjde k vytvoreniu prostredia priaznivého pre zvyšovanie výkonnosti rôznych typov subjektov, ktorých aktivity v riešenom území prispievajú ku zvyšovaniu výkonnosti miestnej ekonomiky.

Konkrétne investičné zámery, ktoré obec plánuje realizovať v období 2015 – 2023, navrhnuté na základe identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení, sú kvôli lepšej prehľadnosti aj v programovej časti spracované v tabuľkách.

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
HOSPODÁRSTVO	<i>1.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast miestneho hospodárstva</i>	1.1.1.1: Výstavba cyklotrasy Kamenica-Lipany
		1.1.1.2: Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických jedinečností obce

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
SOCIÁLNA	<i>2.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast ponuky tradičných a inovatívnych služieb</i>	2.1.1.1: Výstavba denného stacionára
		2.1.1.2: Rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií
		2.1.1.3: Výstavba chodníkov v obci

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
ENVIRON- MENTÁLNA	<i>3.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej zvýšenie kvality ekosystémových služieb</i>	3.1.1.1: Výstavba zberného dvora
		3.1.1.2: Dostavba kanalizácie

V súlade s uplatnením princípu integrovaných územných investícií a integrovaného prístupu k územnému rozvoju je cieľom programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja naplniť víziu: „Obec integrujúca bohatú históriu s jedinečnou prítomnosťou a atraktívnou budúcnosťou“, a to novým prístupom k podpore rozvoja miestnej ekonomiky a novým nasmerovaním „občianskej politiky“.

V záujme dosiahnutia globálnych cieľov v rámci jednotlivých oblastí je potrebné zabezpečiť podmienky pre efektívne a cielené využitie finančných zdrojov, príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov, rôznych finančných mechanizmov a dotácií, štátneho rozpočtu a vlastných finančných zdrojov prijímateľov.

V záujme dosahovania špecifických cieľov je nutné cielene nasmerovať intervencie do územia s vysokým rozvojovým potenciálom pre daný špecifický cieľ a zabezpečiť tak výkonnosť a rast konkurencieschopnosti a rozvoja miestnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na zvýšenie kvality života obyvateľov.

5.1 Špecifikácia a popis opatrení

V časti Špecifikácia a popis opatrení je načrtnutý výber a zameranie opatrení a konkrétne vymedzenie územných a tematických investícií do oblastí s potenciálom rastu a rozvoja. Samospráva má záujem v období 2015 – 2023 zabezpečiť konkurencieschopnosť a stabilitu miestnej ekonomiky integráciou dostupných zdrojov (ľudských, materiálnych, finančných), ako aj integráciou existujúcej legislatívy a ďalších dokumentov na rôznych úrovniach do strategických dokumentov obce. V zmysle platnej legislatívy predstavujú štrukturálne fondy doplnkový zdroj financovania potrieb podporujúcich miestny a regionálny rozvoj.

V priebehu implementácie tohto dokumentu budú všetky aktivity realizované v súlade s platnou legislatívou a s ohľadom na zákon č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO

1 Globálny cieľ: Dosiahnuť výkonné hospodárstvo prispievajúce k vyššej kvalite života obyvateľov a návštevníkov

1.1 Špecifický cieľ: Vytvoriť podmienky pre konkurencieschopnejšie miestne hospodárstvo podporujúce efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov, zavádzanie inovácií a generujúce tvorbu pracovných miest

Obec z hľadiska svojho kultúrno historického dedičstva, ako aj z hľadiska súčasného kultúrneho a spoločenského života, napr. v oblasti ponuky rôznych voľnočasových aktivít, má potenciál pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturizmu.

V súvislosti s historickým vývojom a geologickým vývojom a stavbou, ale aj jedinečnosťou flóry a fauny sa v obci a blízkom okolí nachádzajú viaceré významné kultúrne pamiatky a prírodné rezervácie a pamiatky. K významným lokalitám patrí prírodná pamiatka Bradlové pásmo s najvýraznejším vápencovým bralom hradný vrch, na ktorom sa nachádzajú ruiny ďalšej významnej lokality - kultúrnej pamiatky Kamenického hradu. Obe disponujú potenciálom predurčujúcim ich pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, najmä pešej turistiky, cykloturistiky, paraglajdingu, ale aj spoločenských a poznávacích podujatí. Chránené vtáčie územie Čergov a národná prírodná rezervácia Čergovský Minčol, ktorá je súčasťou európskej siete NATURA 2000, sú z pohľadu vidieckeho cestovného ruchu vhodné na realizáciu mäkkých foriem cestovného ruchu a realizáciu rôznych ekovýchovných podujatí. Cieľom ochrany ÚEV Čergov a Čergovský Minčol je dosiahnuť, aby sa stav európsky významných

druhov a biotopov nachádzajúcich sa na ich území nezhoršoval. V súčasnom období sa ukazuje, že vidiecky cestovný ruch, vrátane agroturizmu, zameraný na poznávacie, rekreačné a relaxačné činnosti s cieľom uspokojovať potreby návštevníkov a turistov sa z hľadiska tvorby pracovných príležitostí a ponuky pracovných miest, ale aj z hľadiska rastu a rozvoja miestnej ekonomiky, a tým aj zvyšovania kvality života obyvateľov, stáva veľmi dôležitým sektorom lokálnych ekonomík. Toto odvetvie napomáha najmä rozvoju regiónov s menšou hustotou obyvateľstva (obec Kamenica mala ku 31.12.2014 hustotu 85,26 obyvateľov na km²), vzdialenejších od väčších mestských centier ale rozkladajúcich sa v kvalitnom životnom prostredí s dobrou dopravnou dostupnosťou a kvalitnými ubytovacími službami. Relatívne podobné podmienky pre rozvoj VCR, prípadne agroturizmu (geologické zaujímavosti, historické, demografické a sociálne podmienky, bohatstvo ľudovej architektúry, vybavenosť infraštruktúrami, mentalita obyvateľstva, atraktivnosť pre návštevníka a pod.), ako aj možnosti ich využitia a zhodnotenia sú aj v okolitom regióne a tvoria potenciál pre spoluprácu v tejto oblasti.

Udržateľnosť a rozvoj konkurencieschopnej lokálnej ekonomiky, a teda aj rast vidieckej zamestnanosti sú podmienené existenciou vhodných prírodných a kultúrnych zdrojov, existenciou kvalitnej technickej, environmentálnej, voľnočasovej infraštruktúry, infraštruktúry súvisiacej so službami a existenciou stabilného podnikateľského prostredia. Pridanou hodnotou sú vybudované cyklotrasy spájajúce obce s medzinárodnými cyklotrasami, keďže cykloturistika je stále atraktívnejšia, najmä v teplejších mesiacoch. Z toho dôvodu je dôležité umiestniť plánované investície do územia tak, aby ich prostredníctvom došlo primárne k zachovaniu, ochrane, ale najmä k zhodnoteniu existujúcich zdrojov, napríklad aj prepojením atraktívnych lokalít, prírodných rarít, alebo iných kultúrnych a historických jedinečností vidieckeho prostredia. Samospráva výstavbou cykloturistickej trasy, najmä jej prepojením na plánovanú cykloturistickú trasu celoeurópskeho významu – EuroVelo 11, podporí prítťažlivosť a atraktivnosť územia obce Kamenica. EuroVelo 11 je jedna zo siete navrhnutých cyklotrás, križujúcich celú Európu. Po dobudovaní plánovaných trás bude mať sieť dĺžku 65 500 kilometrov. EuroVelo 11 Nordkap – Atény, nazývaná aj ako Východoeurópska trasa, bude na svojej dĺžke cca 6 000 kilometrov prechádzať okolo fínskych jazier naprieč mestami Helsinky, Tallin, Tartu, Vilnius, Varšava, Krakov, Košice, Belehrad, Skopljje, Thessaloniki až do Atén. Vidiecky cestovný ruch reagujúci na dopyt sa môže stať jedným z nástrojov na elimináciu rozdielov medzi regiónmi viac orientovanými na priemysel a regiónmi orientovanými na poľnohospodárske a lesnícke činnosti.

Vo väzbe na vytváranie pracovných miest má obec záujem zhodnocovať prírodný a kultúrny potenciál v prospech súčasných obyvateľov, nezabúdajúc na jeho ochranu v prospech budúcich generácií.

Tento proces je možný len za predpokladu, že manažment obce a jej obyvatelia sú pripravení na meniace sa prostredie a tvoria tak organizačné a sociálno - ekonomické zázemie.

1.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast miestneho hospodárstva

1.1.1.1: Výstavba cyklotrasy Kamenica-Lipany

1.1.1.2: Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických jedinečností obce

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA

2 Globálny cieľ: Ponúkať dostupné služby prispievajúce k vyššej kvalite života obyvateľov a návštevníkov

2.1 Špecifický cieľ: Vytvoriť podmienky podporujúce lepšiu dostupnosť tradičných a inovatívnych služieb efektívnejšie využívajúcich prírodné a kultúrno-historické dedičstvo generujúce tvorbu pracovných miest

Cieľom obce je reagovať na požiadavky súvisiace s poskytovaním moderných inovatívnych sociálnych služieb, založených na ich vysokej kvalite, a to prostredníctvom vytvorenia vhodných prevádzkových a personálnych podmienok. Prioritou je vytvoriť prirodzené sociálne prostredie, čo najviac podobné bežnej rodine, kde klienti môžu prežiť dôstojný plnohodnotný život. Poskytovanie sociálnych služieb je vymedzené zákonom NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“). Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Na základe toho je cieľom obce zriadiť denný stacionár. Kvalita života obyvateľov obce úzko súvisí s miestnym ekonomickým rozvojom. Rozvoj, rast a konkurencieschopnosť miestnej ekonomiky sú ovplyvňované viacerými faktormi. Jedným z týchto faktorov je kvalita a dostupnosť ponúkaných služieb a kvalitná infraštruktúra. S cieľom zvýšenia kvality života obyvateľov popri rekonštrukcii a modernizácii miestnych pozemných komunikácií, ktoré sú súčasťou

dopravného vybavenia obce a sú základom dopravného spojenia, obec zároveň podporí aj výstavbu nových chodníkov v častiach, kde je potrebné ich dobudovať.

2.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast ponuky tradičných a inovatívnych služieb

2.1.1.1: Výstavba denného stacionára

2.1.1.2: Rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií

1.1.3: Výstavba chodníkov v obci

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA

3 Globálny cieľ: Dosiahnuť vysokú kvalitu ekosystémových služieb s cieľom vyššej kvality života obyvateľov a návštevníkov

3.1 Špecifický cieľ: Vytvoriť podmienky podporujúce lepšiu dostupnosť environmentálnych služieb efektívnejšie využívajúcich endogénne, najmä prírodné zdroje generujúce tvorbu pracovných miest

Z hľadiska zachovania kvalitných ekosystémových služieb je potrebné, aby aktivity, ktoré by mohli akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť kvalitu okolitých ekosystémov, boli environmentálne prijateľné a boli realizované v súlade s platnou legislatívou.

Výstavbou zberného dvora sa obec snaží predchádzať vzniku odpadov a znižovať množstvo biologicky rozložiteľných odpadov. V hierarchii nakladania s odpadmi je predchádzanie vzniku odpadov najvyššou prioritou. Podľa programu predchádzania vzniku odpadu v rámci SR je dôležitý posun od materiálového zhodnocovania odpadov k predchádzaniu ich vzniku. Výstavba zberného dvora v obci Kamenica bude realizovaná v súlade s platnou legislatívou. Obec bude dodržiavať legislatívne normy v oblasti odpadového hospodárstva, a to zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, vyhláška MŽP SR č. 373/2015 Z.z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov a pod. Rešpektovať bude obec aj ďalšie zákony a nariadenia súvisiace s nakladaním s odpadmi, ako je napr. Základný právny rámec hospodárenia s biologicky rozložiteľným odpadom a zákon č. 119/2010 Z.z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z dôvodu plnenia záväzkov SR vyplývajúcich zo Zmluvy o pristúpení SR k EÚ a zo záväzkov vyplývajúcich zo smernice 91/271/EHS je potrebné, aby SR dobudovala infraštruktúru v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby. Obec plánuje prispieť k zvýšeniu kvality života obyvateľov obce dostavbou verejnej kanalizácie.

3.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej zvýšenie kvality ekosystémových služieb

3.1.1.1: Výstavba zberného dvora

3.1.1.2: Dostavba kanalizácie

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica
na obdobie 2015 - 2023**

5.2 Projektové zámery

P. č.	Investora	Typ zámeru	Klasifikácia stavby	Stručný popis, resp. poznámky	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný			Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady (EUR)	Stav pripravenosti projektového zámeru	Realizácia projektu viazaná na
					Oblasť	Kategória	Iné				
1.	obec	investičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba cyklotrasy Kamenica-Lipany	Cestovný ruch	Iné - doplněte		2016-2023	120.000,-	V štádiu úvah	získania finančných prostriedkov
2.	obec	investičný	1262 - Múzeá a knižnice	Zachovanie dedičstva obce	Cestovný ruch	Kultúrne a historické pamiatky		2016-2018	100 000,-	-	získania finančných prostriedkov
3.	obec	investičný	1264 - Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	Výstavba denného stacionára	Sociálna infraštruktúra	Zdravotníctvo		2017-2023	500.000,-	Spracovaná štúdia	získania finančných prostriedkov
4.	obec	investičný	2112 - Miestne komunikácie	Rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií, asfaltovanie miestnych komunikácií	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2016-2023	750.000,-	V štádiu úvah	získania finančných prostriedkov
5.	obec	investičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba chodníkov v obci	Technická infraštruktúra	Iné - doplněte		2016-2018	150.000,-	Spracovaná projektová dokumentácia	získania finančných prostriedkov
6.	obec	investičný	1274 - Ostatné budovy, i.n.	Výstavba zberného dvora	Životné prostredie	Zhodnocovanie odpadu		2016-2023	350.000,-	Spracovaná projektová dokumentácia	získania finančných prostriedkov
7.	obec	investičný	2223 - Miestne kanalizácie	Dostavba kanalizácie	Technická infraštruktúra	Kanalizácia, čistiareň odpadových vôd		2016-2018	350 000,-	-	získania finančných prostriedkov

5.3 Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA					
2.1.1.1: Výstavba denného stacionára					
Základné údaje					
Garant:		obec			
Kontaktná osoba		starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2017-2023			
Súčasný stav projektu		Spracovaná štúdia			
Stav pred realizáciou		Dopyt po inovatívnych druhoch sociálnych služieb			
Cieľ		„Vytvoriť podmienky podporujúce lepšiu dostupnosť tradičných a inovatívnych služieb efektívnejšie využívajúcich prírodné a kultúrno-historické dedičstvo generujúce tvorbu pracovných miest“			
Výstup		Denný stacionár			
Výsledok		Lepšia dostupnosť kvalitných inovatívnych služieb			
Dopad		Vyššia kvalita života seniorov			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2017			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2017			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2017-2018			
Realizácia projektu / kolaudácia		2018-2023			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	500 000,00	x	x	x	
Spolu	500 000,00	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA					
2.1.1.3: Výstavba chodníkov v obci					
Základné údaje					
Garant:		obec			
Kontaktná osoba		starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2016-2018			
Súčasný stav projektu		Spracovaná projektová dokumentácia			
Stav pred realizáciou		Chýbajúce časti chodníkov			
Cieľ		„Vytvoriť podmienky podporujúce lepšiu dostupnosť tradičných a inovatívnych služieb efektívnejšie využívajúcich prírodné a kultúrno-historické dedičstvo generujúce tvorbu pracovných miest“			
Výstup		Nové chodníky			
Výsledok		Kvalitná technická infraštruktúra			
Dopad		Spokojní obyvatelia			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2016-2017			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2016-2017			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2016-2017			
Realizácia projektu / kolaudácia		2016-2018			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	150 000,00	x	x	x	
Spolu	150 000,00	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA					
3.1.1.1: Výstavba zberného dvora					
Základné údaje					
Garant:		obec			
Kontaktná osoba		starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2016-2023			
Súčasný stav projektu		Spracovaná projektová dokumentácia			
Stav pred realizáciou		Obec zabezpečuje zber a vývoz odpadu			
Cieľ		„Vytvoriť podmienky podporujúce lepšiu dostupnosť environmentálnych služieb efektívnejšie využívajúcich endogénne, najmä prírodné zdroje generujúce tvorbu pracovných miest“			
Výstup		Zberný dvor			
Výsledok		Kvalitnejšie ekosystémové služby			
Dopad		Ochrana životného prostredia			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2016-2018			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2016-2018			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2018-2019			
Realizácia projektu / kolaudácia		2019-2023			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	350 000,00	x	x	x	
Spolu	350 000,00	x	x	x	

5.4 Merateľné ukazovatele

Pre monitorovanie napĺňania jednotlivých cieľov a opatrení v rámci stanovených priorít boli zvolené ukazovatele výstupu alebo výsledku. Výstupy nevedú ku kvalitatívnemu posudzovaniu. Indikátory výstupov sú merané vo fyzikálnych jednotkách ako je počet, kus, m, m².

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 1.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast miestneho hospodárstva				
1.1.1.1: Výstavba cyklotrasy Kamenica-Lipany				
výstupu	Nová cyklotrasa	m	0	
1.1.1.2: Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických jedinečností obce				
výsledok	Vyššia návštevnosť obce	počet	0	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 2.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast ponuky tradičných a inovatívnych služieb				
2.1.1.1: Výstavba denného stacionára				
výsledku	Obyvatelia obce využívajúci sociálne služby v dennom stacionári	EO	0	
2.1.1.2: Rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií				
výstupu	Dĺžka zrekonštruovaných a zmodernizovaných ciest	m	0	
2.1.1.3: Výstavba chodníkov v obci				
výstupu	Nové chodníky	m	0	

PRIORITNÁ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 3.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej zvýšenie kvality ekosystémových služieb				
3.1.1.1: Výstavba zberného dvora				
výsledku	Obyvatelia využívajúci služby zberného dvora	EO	0	1800
3.1.1.2: Dostavba kanalizácie				
výsledku	Obyvatelia pripojení na novú kanalizáciu	EO	0	

6 REALIZAČNÁ ČASŤ

6.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR OBCE, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie

Kvalita implementácie PHSR obce Kamenica na obdobie 2015 - 2023 bude závisieť od prístupu manažmentu obce k jednotlivým výzvam, ako aj od úrovne spolupráce s jednotlivými partnermi, ktorých výber je ovplyvnený identifikovanými konkrétnymi potrebami, východiskami a možnými riešeniami navrhnutými v časti 3.4. Výber riešených tém súvisí s víziou vybudovať obec integrujúcu poznatky z minulosti cez prítomnosť do budúcnosti. Spokojnosť obyvateľov a návštevníkov bude reakciou na dostupnosť pracovných príležitostí, a kvalitných služieb v kvalitnom prostredí. Schválenie, koordinácia, plánovaná implementácia a monitorovanie implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica na obdobie 2015 – 2023 je v súlade so zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov v kompetencii Zastupiteľstva obce.

6.2 Komunikačná stratégia a koordinácia

Počas vypracovávania strategického dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2015-2023 samospráva spolupracovala pri príprave jednotlivých prioritných oblastí s internými aj externými odborníkmi, sociálno -ekonomickými partnermi.

1. Konzultácie jednotlivých krokov - činností samosprávy a dodávateľa diela v rámci prípravy a spracovania dokumentu
2. Pracovné stretnutia
3. Dotazníkový prieskum
4. Elektronická komunikácia
5. Poskytnutie informácie o príprave dokumentu na webovej stránke obce a dotknutých subjektov
6. Zaslanie pripomienok ku pripravovanému dokumentu v súlade so zákonom 24/2006 Z.z a ich zohľadnenie v procese implementácie dokumentu
7. Poskytovanie informácií v procese implementácie strategického dokumentu v závislosti od požiadaviek a vo vzťahu k dotknutým cieľovým skupinám v súkromnom a verejnom sektore

6.3 Systém monitorovania a hodnotenia

Monitorovanie a hodnotenie PHSR obce Kamenica na obdobie 2015 – 2023 bude zabezpečené zastupiteľstvom obce, ktoré vyhodnotí pokrok implementácie, resp. zdôvodní neplnenie aktivít

definovaných v akčnom pláne. Cieľom monitorovacích aktivít bude sledovať napĺňanie definovaných ukazovateľov opatrení s ohľadom na ich dopad na zvyšovanie výkonnosti hospodárstva a rast jeho konkurencieschopnosti. Všetky ukazovatele sú východiskom pri priebežnom posudzovaní vplyvov stratégie na rozvoj územia. Monitorovacie ukazovatele budú sledované na základe údajov z priebežne realizovaných alebo ukončených projektov. Ich zber a spracovanie bude zabezpečovať osoba poverená zastupiteľstvom. Priebežné monitorovanie zabezpečí čiastkové posúdenie napĺňania stanovených cieľov, prostredníctvom miery implementácie opatrení stanovených na základe identifikovaných potrieb, ako aj kvantitu „naštartovaných činností“. Na sledovanie naplnenia jednotlivých cieľov je v tejto časti definovaný súbor ukazovateľov výstupov a výsledkov, vrátane uvedenia ich východiskových a plánovaných cieľových hodnôt v časti 5.2 a 5.3 v tabuľkovom formáte. Ukazovatele výsledkov a výstupov sú formulované tak, aby reálne definovali očakávanú zmenu, ktorá nastane realizovaním navrhnutých aktivít a projektov a prispeje k napĺňaniu konkrétneho strategického cieľa cez relevantný špecifický cieľ a opatrenie, v nadväznosti na ich tematické zameranie. Cieľom merateľných ukazovateľov je sledovať ako prostredníctvom vyššej miery využívania endogénnych zdrojov dochádza k rozvoju miestnej ekonomiky, rastu jej konkurencieschopnosti a tým ku zvyšovaniu spokojnosti a kvality života obyvateľov v obci. Sú členené na:

- a) ukazovatele výstupov - kvantitatívne hodnotia nastávajúcu zmenu
- b) ukazovatele výsledkov - kvalitatívne hodnotia nastávajúcu zmenu
- c) ukazovatele dopadu – predpokladajú kvantitatívnu zmenu na širšie územie do budúcnosti

6.4 Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2)

Akčný plán prioritnej oblasti: HOSPODÁRSTVO						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obec	Iné	
1.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast miestneho hospodárstva						
1.1.1.1: Výstavba cyklotrasy Kamenica-Lipany	2016-2023	X	X	X		získania finančných prostriedkov
1.1.1.2: Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických jedinečností obce	2016-2018	X	X	X		získania finančných prostriedkov

Akčný plán prioritnej oblasti: SOCIÁLNEJ						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obec	Iné	
2.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast ponuky tradičných a inovatívnych služieb						
2.1.1.1: Výstavba denného stacionára	2017-2023	X	X	X		získania finančných prostriedkov
2.1.1.2: Rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií	2016-2023	X	X	X		získania finančných prostriedkov
2.1.1.3: Výstavba chodníkov v obci	2016-2018	X	X	X		získania finančných prostriedkov

Akčný plán prioritnej oblasti: ENVIRONMENTÁLNEJ						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obce	Iné	
3.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej zvýšenie kvality ekosystémových služieb						
3.1.1.1: Výstavba zberného dvora	2016-2023	X	X	X		získania finančných prostriedkov
3.1.1.2: Dostavba kanalizácie	2016-2018	X	X	X		získania finančných prostriedkov

7 FINANČNÁ ČASŤ

V zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov „základom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka. Postavenie rozpočtu obce, jeho tvorbu a obsah, pravidlá rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovňovania medzi obcami, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtu samosprávneho kraja ustanovuje osobitný zákon. Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov, môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy“. Pri umiestňovaní investícií bude obec postupovať v súlade so zákonom. (Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov).

Zdroje financovania budú dopĺňané priebežne počas monitorovacích období.

7.1 Finančný plán

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť HOSPODÁRSTVO								
1.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast miestneho hospodárstva	1.1.1.1: Výstavba cyklotrasy Kamenica-Lipany	2016-2023	120 000,00	X	X	X		
	1.1.1.2: Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických jedinečností obce	2016-2018	100 000,00	X	X	X		
Spolu			220 000,00	X	X	X		

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet o obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť SOCIÁLNA								
2.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej rast ponuky tradičných a inovatívnych služieb	2.1.1.1: Výstavba denného stacionára	2017-2023	500 000,00	X	X	X		
	2.1.1.2: Rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií	2016-2023	750 000,00	X	X	X		
	2.1.1.3: Výstavba chodníkov v obci	2016-2018	150 000,00	X	X	X		
Spolu			1 400 000,00	X	X	X		

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kamenica
na obdobie 2015 - 2023**

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA								
<i>3.1.1: Investície do infraštruktúry podporujúcej zvýšenie kvality ekosystémových služieb</i>	3.1.1.1: Výstavba zberného dvora	2016-2023	350 000,00	X	X	X		
	3.1.1.2: Dostavba kanalizácie	2016-2018	350 000,00	X	X	X		
Spolu			700 000,00	X	X	X		

8 ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce predstavuje strednodobý plánovací dokument, ktorý reflektuje najmä na potreby a výzvy regionálnej a miestnej úrovne.

Priority boli stanovené na základe odborných analýz a identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení s cieľom vytvoriť podmienky pre zvyšovanie kvality života obyvateľov, a to prostredníctvom cielené nasmerovaných intervencií do definovaných oblastí rozvoja a zabezpečiť tak rozvoj miestnej ekonomiky a rast konkurencieschopnosti.

Výstupom dokumentu bude implementácia environmentálne prijateľných postupov definovaných v dokumente, prioritne podporujúcich využívanie endogénnych zdrojov, zameraných na dosiahnutie zdravého sociálno-ekonomického prostredia, zvýšenie kvality života obyvateľov, zvýšenie atraktivity obce pre jej obyvateľov, podnikateľov, potenciálnych investorov a návštevníkov. Bude priebežne monitorovaná a hodnotená na základe výstupov a výsledkov realizovaných intervencií.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce implementáciou jednotlivých aktivít prispeje k plneniu strategických rámcov jednotlivých operačných programov schválených na úrovni SR, tvorených cieľmi politiky regionálneho rozvoja na národnej úrovni a nadnárodnej úrovni.

9 POUŽITÉ ZDROJE

1. Štatistický úrad SR
2. Územný plán
3. Rozpočet obce
4. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
5. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
6. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov
7. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
8. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020
9. Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja
10. Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
11. Regionálna integrovaná územná stratégia PSK
12. Operačný program Kvalita životného prostredia na obdobie 2014 - 2020
13. Operačný program Ľudské zdroje
14. Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh 2015
15. Koncepcia územného rozvoja Slovenska, 2001
16. Stratégia Európa 2020
17. Politika súdržnosti EÚ pre obdobie 2014 - 2020
18. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, 2010
19. Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
20. Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
21. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
22. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
23. Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2014 ZELENÁ SPRÁVA
24. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
25. Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie

10 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

atď.	a tak ďalej
č.	číslo
CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
ČOV	čistiareň odpadových vôd
EAO	ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ES	Európske spoločenstvá
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EO	ekvivalent obyvateľov
EZ	environmentálna záťaž
FO	fyzická osoba
gr.k.	gréckokatolícky
ha	hektár
HDP	hrubý domáci produkt
CHVÚ	chránené vtáčie územie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
IT	informačné technológie
km	kilometer
ks	kus
MAS	Miestna akčná skupina
max.	maximálne
min.	minimálne
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MZ	mestské zastupiteľstvo
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MWt	megawatt
napr.	napríklad

NATURA 2000 sústava chránených území členských krajín Európskej únie

NFP nenávratný finančný príspevok

NN nízke napätie

n.o. nezisková organizácia

NPR národná prírodná rezervácia

NSRV Národná sieť rozvoja vidieka

o.z. občianske združenie

OP LZ Operačný program Ľudské zdroje

OZE obnoviteľné zdroje energie

PMO pamiatkový objekt

p.n.l pred našim letopočtom

PO právnická osoba

PRV Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 - 2020

resp. respektíve

RIÚS Regionálna integrovaná územná stratégia

ROEP register obnovennej evidencie pozemkov

SHR samostatne hospodáriaci roľník

SK Slovensko

SK NACE rev. 2 štatistická klasifikácia ekonomických činností

SODB 2011 Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2011

SŠ stredná škola

SR Slovenská republika

STL strednotlaký plynovod

ŠR štátny rozpočet

TTP trvalé trávne porasty

UIPŠ Ústav informácií a prognóz školstva

ÚZPF Ústredný zoznam pamiatkového fondu

VZN Všeobecne záväzné nariadenie

ŠÚ SR Štatistický úrad Slovenskej republiky

VTL vysokotlaký plynovod

VÚC vyšší územný celok

Z. z. Zbierka zákonov

ŽoNFP žiadosť o nenávratný finančný príspevok